

„Politieke Besties”

Közszerelőik és rajongóik a Resse-jelenség tükrében

jelige: A4L7V3

Lezárás dátuma: 2025. 01. 08.

Tartalomjegyzék:

1. Bevezetés.....	2
2. A jelenség ismertetése	3
3. Alapok, definíciók	5
3.1. Fandom	5
3.2. Fanfiction.....	7
3.3. Fanvid, vid	8
3.4. Relationship, ship	10
4. RPF helye a fandomban	11
5. Politikai RPF	14
5.1. Politikai RPF helye a rajongói közösségben	14
5.2. Példák politikai RPF-re	15
6. A Resse-jelenség	20
6.1. Rob Jetten és Jesse Klaver.....	20
6.2. A fandom kialakulása	22
6.2.1. A fandom bölcsője	22
6.2.2. A fandom születése	22
6.2.3. A fandom terjedése	25
6.2.4. A fandom tetőpontja.....	26
6.3. Rajongói irodalom a Resse fandomban	28
6.3.1. Sablonosság és archetipizálás	29
7. A Resse-jelenség tanulsága	31
7.2. Rajongókutatás	31
7.1. Politikai kommunikáció.....	32
Felhasznált irodalom	33
Források.....	35
Mellékletek.....	37

1. Bevezetés

2021-ben két holland politikustól volt hangos a TikTok, akik tudtukon kívül több milliós nézettségű videóknak szerepeltek, amiket a felhasználók a kettejük között fennálló kitalált románc kapcsán készítettek. Bár ez már szűk négy éve történt, a jelenség olyan kérdéseket vet fel, amelyek továbbra is relevánsak.

A valós személyek rajongóinak kutatása alulreprezentált terület, különösen, ha nem sztárokról, hanem például közszereplőkről van szó. A politikusok köré szerveződő online rajongói közösségek pedig különösen ritkán tárgyaltak a rajongókutatásban, annak ellenére, hogy ezeknek a csoportoknak a megértése hasznos lenne a politikai kommunikáció fejlesztése szempontjából. Miért rajonganak politikusok iránt? Hogyan alakulnak ki ezek a fandomok? Milyen etikai kérdések merülnek fel, ha a médiafandomban megszokott fiktív szereplők helyébe valódi emberek lépnek?

A dolgozatban tárgyalt jelenség több helyen eltér a megszokottól: a populáris kultúra és a politika, a szórakozás és a társadalmi szerepvállalás keresztmetszetében helyezkedik el, egy olyan egyedi fandomot alkotva, amilyenre kevés példa akad. Tovább fokozza az egyediségét, hogy a rajongás tárgyai nem passzív szereplők, gyakran lépnek interakcióba a közösséggel, időnként ők maguk vonják be a rajongókat, egyfajta kölcsönös viszonyt alakítva ki velük.

A következő fejezetben röviden ismertetem a Resse-jelenség fontosabb eseményeit, mielőtt a 3. fejezetben mélyebben feltárom a kutatási területet. A szakirodalmi áttekintés után a megértést segítő definiálom a témához kapcsolódó alapfogalmakat, amikkel a későbbiekben dolgozni fogok.

Ezután külön részletesen bemutatom az RPF-et (Real People/Person Fiction), annak tematikáit, megítélését a rajongói közösségekben, valamint az alműfajait. Az 5. fejezetben a releváns alműfajt, a politikai RPF-et tárgyalom, annak jelentősebb, megfigyelhető kortárs trendjeit mutatom be, valamint kitérek a magyar vonatkozásokra is, mindezt példákkal illusztrálom.

A 6. fejezetben részletesen foglalkozok a Resse-jelenséggel, ismertetem a platformokat, amiken megtalálható, illetve leírom ennek folyamatos alakulását. A rajongói alkotásokon keresztül elemzem a fandom jelentős mérföldköveit, kezdve a videós anyagokkal. Ebben segítségemre lesz a két félig strukturált interjú, amit a közösség két tartalomgyártó tagjával készítettem. A rajongói videók után kitérek a fandommal kapcsolatban írt rajongói irodalmi alkotásokra és a bennük megfigyelhető tendenciákra.

A 7. fejezetben összefoglalom a jelenség tanulságait mind a rajongókutatás, mind a politikai kommunikáció szempontjából. Kiemelem a dolgozat során felmerült peremterületeket és kitekintéseket, amik további kutatások alapjául szolgálhatnak.

2. A jelenség ismertetése

A 2021-es holland általános választásokat megelőző kampány során egy televíziós interjúban Rob Jetten a holland D66-os Demokraták frakcióvezetője rákacsintott Jesse Klaverre, a GroenLinks pártvezetőjére. Ez az ártatlan pillanat vált később a TikTok közösségi média applikáción kialakuló #resse¹-jelenség origójává. Katalizátorként kettejük „jelentőségteljes pillantásai” szolgáltak, a rajongók szerint „olyan szeretetteljesen néznek egymásra”². A felhasználók parlamenti felvételeket és televíziós interjú részleteket használtak fel és vágtak össze olyan zenékre, amik a TikTok közösségekben romantikus vonzalommal és párokkal asszociálhatók. Olyan pillanatokot válogattak össze a két politikus médiaszerepléseiből, amelyekkel alá kívánták támasztani a vélt kapcsolatot. Félmosolyok, kacsintások, kezezés: ezek alapján úgy tűnt, kitüntetett figyelmet fordítanak egymásnak a munkahelyükön.

A jelenetek tökéletesen megfeleltek annak a viselkedési formának, amit a rajongók elvárnak egy shiptől, a helyszín (a holland parlament) és a szereplők (két internacionálisan nem feltétlenül ismert, fiatal, férfi politikus) abszurditása pedig csak hozzájárult a kirobbanó érdeklődéshez. A videók hamar több milliós megtekintésre tettek szert és nemzetközi körökben kezdtek terjedni. Ezt a komment szekció is tükrözte: „Nem tudom kik ők, de sok boldogságot kívánok nekik”³, „Ezek járnak? Házasok?”⁴, „Hogy kerültem a TikToknak erre az oldalára?”⁵.

A rajongói tartalmak más platformokra is áttértek, a videók az Instagramon is még nagyobb nézettséget értek el, majd megjelentek az első rajongói irodalmi alkotások a Wattpad nevű fanfiction megosztó platformon. Rob Jetten is felfigyelt arra, hogy rövid időn belül jelentősen megnőtt a követőtábor az Instagramon, méghozzá Hollandián kívülről, nemzetközi körökből származó emberek kezdtek interakcióba lépni a bejegyzéseivel. Elmondása szerint akkori partnere Sjoerd van Gils mutatta meg neki a TikTok fan videókat, amiket nagyon viccesnek talált. Jetten – kollégáját megjelölve – meg is osztotta az egyiket az Instagram

¹ A Rob és Jesse nevek összerántásával képzett alak.

² <https://www.hartvannederland.nl/politiek/artikelen/rob-jetten-jesse-klaver-tiktok-viral>

³ „I don't know who they are, but I'm happy for them.”

⁴ „Are they dating? Married?”

⁵ „How did I end up on this side of TikTok?”

sztóriájában a következő szöveggel: „Jesse, ne hagyj, hogy Jolein [Klaver felesége] ezt meglássa” (3. melléklet). Klaver tréfálkozva annyit válaszolt: „Mindent tagadok”.

A Resse ship népszerűsége végül odáig vezetett, hogy egy televíziós interjúban voltak kénytelenek elmagyarázni, hogy nincs szó titkos kapcsolatról, csak barátok, vagyis „politieke besties”. 2021. április 20-án Jetten a nemzetközi követőinek is tudtára adta ezt egy Instagram bejegyzésben⁶: „Sajnálom, hogy csalódást kell okozzak az új rajongóimnak, de Jesse és én tényleg csak nagyon jó kollégák vagyunk 😊. Otthon ülök a kanapén a barátommal, Jesse pedig a feleségével és gyerekeivel. Egyikünk se akarná ezt megváltoztatni! Nagyon örültem minden üzenetnek és #resse videónak, amit kaptam. Nagyon különleges élmény volt tiktok hírnévre szert tenni 😊⁷”.

Az eddigre kialakult Resse rajongói közösségnek ez nem szabott gátat, sőt, arra lettek figyelmesek, hogy Jetten és Klaver „rájátszanak” a shipre. Mindketten létrehoztak TikTok fiókot, amiken keresztül interakcióba léptek a rajongókkal, humoros kommenteket hagytak a videóikon. Főleg Jetten volt aktív a platformon, több, mint 20 ezer követőt szerzett ezzel a stratégiával, anélkül hogy akár egy videót is közzétett volna. A rajongók azt is észrevették, hogy megszorodtak az olyan televíziós pillanatok, amik korábban a fandom alapjául szolgáltak, és amik újabb lendületet adtak a rajongói közösségnek. A trend aztán a következő pár év során veszített relevanciájából, de nem tűnt el teljesen. A tartalomgyártó rajongók egy csoportja összefogta a közösséget és új fan alkotásokkal látták el az érdeklődőket, követték a két politikus kampányait, tévés megjelenéseit és megszólalásait és azóta is tesz rá utalásokat mind Jetten és Klaver, mind a parlament más képviselői.

A jelenség leckeként szolgálhat politikai marketingből és kommunikációból, de a rajongókutatás szempontjából is egyedülállónak számít. A rajongói kultúra ritkán látott oldalát tárja elénk: politikusok, közszereplők körül kialakuló elhivatott, de nem feltétlenül politikai érdekeltségű közösségeket. Bár a rajongásuk tárgya valós személyek és a forrásszövegeik parlamenti viták és televíziós interjúk, esszenciájukat tekintve ezek a csoportok szintén fandomok.

⁶ https://www.instagram.com/p/CN5JVbGJGA9/?img_index=2

⁷ Sorry to disappoint all my new fans, but Jesse and I are really just very good colleagues 😊. I will be sitting on the sofa with my boyfriend and Jesse will be doing the same with his wife and kids. We both wouldn't have it any other way!

I did really enjoy all the messages and #resse edits I got. It was a whole new experience going viral on tiktok 😊

3. Alapok, definíciók

A jelenség pontos megértéséhez szükséges a kapcsolódó fogalmak tisztázása és kontextusba helyezése. Ezek a fogalmak angolszász nyelvterületekről, illetve angol nyelven íródott szakirodalmakból származnak és gyakran nincs vagy nem használt a magyar megfelelőjük. A következő alfejezetekben a *fandom*, *fanfiction*, *fanvid* és *ship* kifejezéseket fejtem ki.

3.1. Fandom

A fandom az angol „fan” (rajongó) szó képzett alakja, amely a rajongói közösségre utal, de tágabb értelemben magát a rajongói szubkultúrát is jelentheti. Meghatározni azt, hogy mikortól beszélhetünk fandomról, nem egyszerű feladat. A média fandom megjelenését sokan a tudományos fantasztikus művek rajongóihoz kötik. Francesca Coppa *A Brief History of Media Fandom* című esszéjében az 1926-os *Amazing Stories* magazin levelező oldalait jelöli meg kiindulópontként, ahol az olvasók közvetlenül a szerkesztőknek írhattak és egymással is beszélgethettek. (Hellekson és Busse, 2006, 42)

Ez azonban a fandomnak csak szűk értelmezése. Nancy Reagin és Anne Rubenstein szerint „a modern rajongói közösségek újszerűségét túlértékelik azokban a kutatásokban, amik azt feltételezik, hogy az a *Star Trekk*kel kezdődött⁸”. Hangsúlyozzák, a rajongókhoz társított viselkedési mintázatok (kreatív újraértelmezés, személyes interpretáció, a közösségen belüli kölcsönös lelkesítés, szerzői jogi viták) jelen voltak már jóval a második világháború előtt is. (Regain és Rubenstein, 2011)

Mark Duffett arra hívja fel a figyelmet *Understanding Fandom: An Introduction to the Study of Media Fan Culture* című könyvében, hogy a média fandomot a sport fandomtól elkülönítve érdemes vizsgálni. „A sport fandom végső soron törzsszerű és egy kontrollált, versengő szellemiségen alapul. Olyan szenvedélyes ösztönöket ébreszt, amelyek mind jelentésükben, mind intenzitásukban jelentősen eltérnek a televíziózás, a zene vagy a mozi élvezetével kapcsolatosaktól⁹”. Azonban azt is hozzátette „Mivel a sport fokozatosan tömeglátványossággá vált és elit játékosai a sztárokra kezdtek hasonlítani, a sport és média

⁸ „[...]the novelty of modern fan communities is often overestimated in research that sometimes seems to assume that fandom began with Star Trek.”

⁹ „Sports fandom is ultimately tribal and based on a controlled, competitive mentality. It raises passionate instincts that are significantly different in both meaning and intensity to those associated with enjoying television, music or cinema.”

fandomok közötti különbség talán csökkent.¹⁰” Példaként David Beckham angol válogatott focistát hozza fel, akit a rajongói inkább celebritásként követnek (Duffett, 2013, 3), de Formula-1-es versenyzők, műkorcsolyázók, kosárlabdázók és más sportolók is hasonlóképpen beilleszthetők a sorba.

A fandom mint jelenség nem egyidős a fogalom megszületésével. Sőt, ez a fajta csoportos magatartás még a fan szó kialakulását is megelőzte. „Az általánosan elismert eredet a »fanatic«, a latin *fanaticus* szóból származik, ami először vallási, majd politikai fanatistát jelentett. Ezt a kifejezést az 1890-es években az amerikai sportírók újjáélesztették és lerövidítették, hogy így gúnyolják a baseball szurkolókat. De a »fan« eredete a jóindulatúbb angol sportfogalom »the fancy« is lehet az 1800-as évek elejéről, amivel azok csoportját illették, akik egy bizonyos versenyzőt preferáltak, és a galamb versenyektől a boxolásig mindenhol használták¹¹” (Cavicchi, 2014, 54). Daniel Cavicchi *Fandom Before „Fan”* című írásában szűklátókörűnek, korlátozónak tarja a kizárólagos fókusz a média fandomra. „Bár »fanok« nem léteztek 1880 előtt, voltak »amatőrök«, (...) »bogarások«, »szakértők«, »hívek«, »dilettánsok«, »csodálók«, »fanatikusok«, (...) »függők«, (...) »törzsvendégek«, »fejek«, (...) »élvezők«, »mániákusok«, (...) »őrültek«, »szurkolók«, »lisztianusok«, »wagnerianusok« és mások^{12,13} (Cavicchi, 2014, 54).

A rajongói magatartás nem újdonság. Főleg a szerzői jog létezése előtt az írók egymás műveire reagáltak, azokat újraértelmezték, feldolgozták és felhasználták. Ez a sajátos intertextualitás jelenik meg például Dante *Isteni színjátékában*, a faustiádákban, Shakespeare több drámájában vagy a nem hivatalos *Alice Csodaországban* és *Don Quijote* folytatásokban. Már az Arthur király legendáit feldolgozó középkori írók között is kialakult olyan közösség, ami a mai fandom bizonyos jellegzetességeit magán viselte. Legyen szó epigonokról vagy pastiche-kről, feldolgozásokról vagy előzményekről, fanzinokról vagy fanfictionokról, ezek az

¹⁰ „Because sport has gradually been extended as mass spectacle and its elite players have increasingly taken up the associated trappings of stardom, the difference between sports fandom and media fandom has perhaps diminished”

¹¹ „The generally accepted origin is “fanatic,” from the Latin *fanaticus*, meaning a religious and later a political zealot, a term revived and shortened by American sports writers in the 1890s to gently mock baseball rooters. But “fan” also appears to have origins in “the fancy,” a more benign English sporting term from the early 1800s indicating those who shared a preference for a competitor and appearing in everything from pigeon racing to boxing.”

¹² „Even though there were no “fans” before 1880, there were “amateurs,” “beggars,” “boomers,” “buffs,” “bugs,” “connoisseurs,” “devotees,” “dilettantes,” “enthusiasts,” “fanatics,” “the fancy,” “fiends,” “gluttons,” “habitués,” “heads,” “hounds,” “kranks,” “lions,” “longhairs,” “lovers,” “maniacs,” “matinee girls,” “nuts,” “rooters,” “Lisztians,” “Wagnerians,” and more.”

¹³ Angolszász nyelvterületen a rajongókra használatos közkeletű kifejezések részben eltérnek a magyar nyelvben előfordulóktól, ezért az idézetben olvasható bizonyos szavaknak nincs magyar megfelelőjük.

alkotások a legkülönbözőbb formákban jelentek meg a történelem során, és ma is a rajongói szubkultúrák szerves részét képezik.

Bár az olyan alakoknak, mint például Vergilius, Lord Byron, Báthory Erzsébet, Rózsa Sándor vagy Jesse James megvolt a maguk kultusza, Mark Duffett kiemeli a 19. század közepét, mint a hírességekről alkotott közösségi felfogás fordulópontját. „A »celebrity« (celebritás) kifejezés, ami korábban a híresség általános állapotára utalt, kiterjesztette jelentését a híres személyekre.”¹⁴ (Duffett, 2013, 6) A fotográfia megjelenése, a sajtó (és bulvársajtó), valamint a későbbi hollywoodi sztárkultusz kialakulása követte ki a ma ismert rajongói közösségekhez vezető utat.

3.2. Fanfiction

A rajongói irodalom (angolul *fanfiction* vagy *fan fiction*¹⁵) csupán egy módja a rajongók önkifejezésének (többek között fan videók, fanartok és cosplayek mellett), mégis talán az egyik legismertebb. A fanfictionok már az újmédia megjelenése előtt is a rajongói kultúra részét képezték, csak más formában. Az internetes platformok előtt az emberek amatőr, nem hivatalos, saját készítésű magazinokban (fanzinokban¹⁶) adták közre az íásaikat. Ezek lokális, vagy legfeljebb országos körben terjedtek. Az online rajongói terek kialakulásával megjelent az azonnali, közvetlen olvasói visszajelzés lehetősége. Fórumokon, chatszobákban és a közösségi médián keresztül a fanok fizikai határok nélkül kommunikálhattak egymással.

A fanlore.org¹⁷ definíciója szerint „a fanfiction olyan fikciós mű, amelyet rajongók írnak rajongóknak egy forrásszöveget vagy híres embert használva kiindulópontként.”¹⁸ Ezzel szemben Henry Jenkins (a hírességeket kihagyva) így fogalmaz *Textual Poachers* című könyvében: „A rajongói írások a rajongói közösség interpretatív szokásaira építkeznek, a közös metaszöveget veszik alapul ahhoz, hogy a médiaszöveggel kapcsolatos történetek széles skáláját hozzák létre”¹⁹ (Jenkins, 1992, 159). A rajongók szabadon gyúrnak az eredeti fikciót úgy, ahogy az nekik leginkább megfelel, kialakítva egyfajta személyes kánont (angol kifejezéssel *headcanon*) vagy közös, rajongói kánont (más néven *fanon*²⁰).

¹⁴ „The term ‘celebrity’, which had previously referred to the general condition of being famous, extended its meaning to encompass famous individuals.”

¹⁵ Rövidítve *fanfic*, *fic* vagy *ff*.

¹⁶ Angolul a *fanzine* és *zine* kifejezések az elterjedtek, japán megfelelője a *doujinshi*.

¹⁷ <https://fanlore.org/wiki/Fanfiction>

¹⁸ „Fanfiction (fanfic, fic) is a work of fiction written by fans for other fans, taking a source text or a famous person as a point of departure.”

¹⁹ „Fan writing builds upon the interpretive practices of the fan community, taking the collective meta-text as the base from which to generate a wide range of media-related stories.”

²⁰ A fanon az angol *fan* (rajongó) és *canon* (kánon) szavakból jött létre.

Azonban értelmezéstől függően a definíció egyszerre túl szűk, vagy túl tág, ahogy arra Abigail Derecho is felhívja a figyelmet *Archontic Literature* című esszéjében. Három gyakori elképzelést fejt ki a fanfiction műfaji meghatározásáról. Az első felfogás szerint a fanfiction évezredekkel ezelőtt alakult ki és a besorolása független attól, hogy a szerző annak szánta-e a művet, vagy rajongóként tekint-e magára. Például 1614-ben Alonso Fernández de Avellaneda Cervantes-t megelőzve megírta a Don Quijote nem hivatalos folytatását, ami eszerint az álláspont szerint fanfictionnek minősül. A második elsősorban a '60-as évek *Star Trek* fanzinjaihoz köti a rajongói irodalmat és azt csak a rajongói kultúrán belül tartja értelmezhetőnek, míg a harmadik a kettő között keresi az igazságot (Hellekson és Busse, 2006, 62).

A fanfiction kisajátítónak (*appropriative*) vagy származtatónak (*derivatív*) nevezett irodalom alfajának számítható, de Derecho (Jacques Derrida nyomán) ezek helyett az „archontikus” kifejezés használatát vezeti be. „Az archontikus elv az archívum belső készítése, hogy mindig több archívumot hozzon létre, hogy önmagát bővítse. Az archontikus elv soha nem engedi az archívumnak, hogy változatlan vagy statikus maradjon, ehelyett arra ösztönzi, hogy bővítse saját tartalmát²¹” (Hellekson és Busse, 2006, 64). Ezt a koncepciót követi a rajongói irodalom. Ahelyett, hogy a rajongás tárgyát (a forrásszöveget) lezártnak tekintené, szabadon bővíthetőnek, újraértelmezhetőnek, átalakíthatónak látja. Az archontikus jelző nem rendelkezik azokkal a negatív konnotációkkal, mint a kisajátító vagy a származtató: nem rendeli alá a kiegészítő szöveget, a fanfictiont a forrásszövegnek, mégis az eredeti jelzőkhöz hasonlóan utal a szövegek közötti intertextuális kapcsolatra (Hellekson és Busse, 2006, 65).

3.3 Fanvid, vid

A fanfiction mellett egyéb népszerű rajongói alkotási formák is léteznek. A legnépszerűbbek közé tartozik a fanart (rajongói művészet, illusztráció), ami azonban, nevével ellentétben nem összefoglaló elnevezése a rajongók által létrehozott műveknek, ehelyett csupán a képzőművészeti alkotásokat (elsősorban illusztrációkat, grafikákat és festményeket) értik alatta. Hangjátékoknak, drámáknak, verseknek, animációknak, jelmezeknek, daloknak és zenéknek külön elnevezésük van vagy beilleszthetők más kategóriákba (a fanfiction kifejezés például felölel minden rajongói irodalmi alkotást műnemtől függetlenül).

²¹ „The archontic principle is that drive within an archive that seeks to always produce more archive, to enlarge itself. The archontic principle never allows the archive to remain stable or still, but wills it to add to its own stores.”

A fanvid a fanarthoz hasonlóan a rajongók önkifejezésének kedvelt formája, esetünkben pedig különösen fontos, hiszen a Resse-jelenség TikTokon terjedő fanvidekből alakult ki és vált népszerűvé. A fanlore.org²² a következőképpen definiálja: „a vid, vagy fanvid egy gyakran zenére vágott videó, amit *viddernek* nevezett rajongók készítenek. Hasonlóan a hivatalos videoklippekhez és promóciókhoz, a vidderek rövid részleteket emelnek ki általában élszereplős forrásokból, például televíziós műsorokból vagy filmekből, és egy dalra úgy rendezi el őket, hogy azok alátámasszák az érvelését vagy egy történetet meséljenek el.”²³ Rajongói analízisek, video esszék, összevágások, spoiler videók, kibeszélések szintén népszerű videós tartalmak, azonban ezek nem ebbe a műfajba tartoznak: a fanvidek lényege a kép és a zene közösen létrehozott hatása.

Amikor Henry Jenkins 1992-es *Textual Poachers* című művében fanvidekről írt, azokat még limitált technológiával, VCR-el videoszalagokra készítették az elhivatott rajongók és terjesztették azokat szűk körökben, összejövetelek alkalmával. A digitális technológiával együtt ezek az alkotások is fejlődtek az évek során. Készítésük, elérésük és terjesztésük a közösség szinte minden tagja számára hozzáférhetővé vált, népszerűségük és számuk rohamosan nőtt.

Ennek ellenére Jenkins megállapításainak többsége érvényes a modern fanvidekre is. „Ha a fanírók kölcsönvesznek szereplőket és koncepciókat televíziós programokból, akkor a fanvideo-készítők szó szerint képeket és népszerű zenéket sajátítanak ki alapanyagként a saját alkotásukhoz²⁴” (Jenkins, 1992, 232). A média fandomban a videk alapjául elsősorban a rajongás tárgya, a forrásszöveg szolgál. Sorozat részletek, ikonikus pillanatok filmekből, kivágott, fel nem használt jelenetek, vagy néhány másodperc hosszú, kikockázott klipek névtelen háttér szereplőkről. A technológiai fejlődésnek köszönhetően csak a rajongók képzelete, motivációja és szabad ideje szabhat határt az alkotásoknak. Manapság előfordulnak az egy óra hosszát is meghaladó összeállítások, bár többségük megmaradt a néhány perces terjedelemben.

Az összeválogatott vizuális elemeket hanghatások, leggyakrabban pop zenék egészítik ki. „Bár néhány videó rajongók által létrehozott és tejesztett dalokra épít, a legtöbb viedóban se a látványelemek, se a hang nem a rajongói közösség művészeitől ered; az alkotó elsődleges hozzájárulása a legtöbb esetben valaki más szavainak és képeinek kreatív szembeállításában

²² <https://fanlore.org/wiki/Vid>

²³ „A vid or fanvid is a video edit, often set to music, produced by fans, known as "vidders". Similar to professionally produced music videos and promos, vidders take short clips of footage, generally from live-action source such as tv or movies, and arrange these clips over a song to make an argument or tell a story.”

²⁴ „If fan writers borrow characters and concepts from television programs, fan videomakers, literally, appropriate program images and popular songs as the material basis for their own creations.”

rejlík²⁵” (Jenkins, 1992, 230). Az, hogy milyen dalokat használnak a vidderek, többek között függ magától a fandomtól és attól, hogy mely zenék elterjedtek a közösségben, készítő szándékától és, hogy milyen érzelmeket akar átadni, valamint a szélesebb popkulturális háttértől. Nem feltétlenül azok a zenék elterjedtek a rajongói közösségekben, amik éppen aktuális slágerek, vagy híres előadók új megjelenései. Természetesen ezek is megtalálhatók a fandomokban, de a régebbi, közismert, bejáratott, hagyománnyal rendelkező hangok nem tűnnek el. Például az 1992-ben megjelent Maggie Reilly dal „*Every Time We Touch*” 2006-os Cascada feldolgozása az egyik leghírhedtebb audio eleme a fanvideknek, a közösség szinte kisajátította azt.

A hang és a képi világ együttesen teremti meg azt a hatást, amit a vidderek el akarnak érní. Ezt gyakran az eredeti párbeszéd elnémításával, helyettesítésével teszik. A szereplők helyett a választott dal beszél, éppen ezért ezek főleg romantikus témájúak. „Az előadás nonverbális dimenziói (a sokatmondó pillantások, gesztusok és mimikák, amiket a színészek megjelentetnek a szerepükben) az érdeklődés középpontjába kerülnek, ugyanis a kontextustól megfosztott gesztusok felfedik a műsor szereplőinek »rejtett« aspektusait”²⁶ (Jenkins, 1992, 233).

Henry Jenkins a média fandomra koncentrált munkájában, de ez nem azt jelenti, hogy fanvidek ne léteznének a szélesebb rajongói közösségben. Sportolók, színészek, előadóművészek és influencerek rajongói ugyanolyan odaadással vágunk videókat a kedvenceikről, közös médiaszöveg híján azonban máshonnan kell beszerezniük a szükséges alapanyagokat. Interjúk, koncertek, bootlegek²⁷, videók és közvetítések szolgálhatnak ezeknek a videknek a kiindulópontjául. A hangsúly ilyenkor elsősorban az adott híresség személyén van, de természetesen bemutathatnak fiktív vagy valós történetet és kapcsolatot is.

3.4. Relationship, ship

A shippelés²⁸ a rajongói kultúra nélkülözhetetlen eleme. Hasonlóan a fandomhoz a jelenség itt is megelőzte az elnevezést: a kifejezés csak az 1990-es évek második felében alakult ki, az *X akták* című népszerű sci-fi sorozatnak köszönhetően. A rajongók egy része szerette volna, ha

²⁵ „While some videos build upon fan-generated and circulated songs, neither the sights nor the sounds found in most videos originate with the fan artists; the creator’s primary contribution, in most cases, comes in the imaginative juxtaposition of someone else’s words and images.”

²⁶ „The nonverbal dimensions of performance (the exchanged glances, gestures, and expressions actors bring to their roles) become the focus of interest as those decontextualized gestures reveal “hidden” aspects of television characters.”

²⁷ A bootleg nem hivatalos koncert és színházi felvételt jelent, amit általában a nézők vesznek fel és terjesztenek.

²⁸ A „ship” angol szó magyar helyesírás szerinti ragozása „shipel” lenne, de a rajongói közösségekben – valószínűleg kiejtéshez való hasonulás miatt – főleg megkettőzött mássalhangzóval használják.

a két főszereplő Dana Scully és Fox Mulder romantikus kapcsolatba lépnének. Ezt a csoportot a közösségen belül relationshippers-nek nevezték, amit később r'shippers-re²⁹, majd simán shippers-re³⁰ rövidítettek.

Két karakter párosát, egy közkedvelt, kánon shipet gyakran egy entitásként kezel a fandom. Az egyéniségeiket összeolvasztják és egyes szám harmadik személyben beszélnek, értekeznek róluk. Egy-egy shipnek saját megnevezése van, ami legtöbbször az azt alkotó szereplők nevének szóösszerántással kreált kombinációjával alakul ki. Rob Jetten és Jesse Klaver keresztnevéből is így alakult ki a Resse, amit TikTokon és Instagramon hashtagként³¹ használtak és végül az egész fandom megnevezésévé vált.

Jetten és Klaver esete annyiban tér el a „klasszikus” shiptől, hogy valós emberekről van szó fikatív karakterek helyett. A közösségen belüli viták miatt ezeket megkülönböztetik a többi rajongói alkotástól. Az RPF mozaikszó Real Person/People Fictiont³² jelent, erre figyelmezteti azokat, akik nem szeretnék ilyen tartalommal találkozni. Az RPS pedig egyenesen Real Person Shippingre³³ hívja fel a figyelmet.

A fandom diskurzus kitér az RPF etikájára, a téma gyakran visszatér különböző fórumokon. Vannak, akik szerint nincs káros hatása és nem különbözik más fan alkotásoktól. A rajongás tárgya ugyan valós személy, viszont mivel a hírességeket nem ismerik személyesen, csak a nyilvánosság számára kialakított szerepükre, személyiségükre alapozhatják fanfictionjeiket, fanartjaikat. A másik felfogás szerint valós embereket shippelni elítélendő, hiszen figyelmen kívül hagyja a privát területet és magán szférájukat. A túlzásba vitt rajongói magatartás veszélyeztetheti a személyes kapcsolataikat.

4. RPF helye a fandomban

Ha tágabb értelemben beszélünk Real People Fictionről, akkor abba ugyanúgy beletartoznak Shakespeare királydrámái és az életrajzi vagy a történelmi témájú művek, mint a kortárs zenészek vagy színészek fikatív szexuális életét tárgyaló rövid írások is. A rajongói közösség kontextusában főleg ez utóbbit értjük RPF alatt (bár a műfaji határok könnyen homályossá válhatnak) és a továbbiakban ezt a szűkebb értelmezést fogom használni.

Annak ellenére, hogy a közösségen belül gyakran tárgyalt és újratárgyalt téma, a rajongókutatásban a rajongói alkotásoknak ez a formája meglehetősen alulreprezentált terület.

²⁹ https://groups.google.com/g/alt.tv.x-files.creative/c/TEmnC1_ww0/m/1uvK5Y2IVpQJ

³⁰ <https://groups.google.com/d/msg/alt.tv.x-files/slpYeXmk2C0/qefsqO8Fm7gJ>

³¹ Egyfajta metadat, ami közösségi oldalakon kategorizálásra használnak.

³² Valós emberekről íródott fikciós történet

³³ Valós emberek shippelése

Judith Fathallah *Reading real person fiction as digital fiction* című cikkében ennek okaként a téma „kényelmetlenségét” jelöli meg, ami a kutatókat és a rajongók egy részét egyaránt eltántorítja tőle „annak ellenére, hogy a valós embereket szerepeltető fikció egy virágzó professzionális műfaj” (Fathallah, 2018, 1).

Több fanfictionmegosztó platform szabályzata tiltja is az ilyen jellegű írások közzétételét. A FanFiction.net irányelvei³⁴ például nem engedélyezik a „nem történelmi és nem fiktív karaktereket: színészeket, zenészeket stb. szerepeltető történeteket”³⁵. Ez a meghatározás tovább szűkíti az RPF definícióját ma is élő, kortárs, valós személyekre³⁶. A rajongói közösségben weboldaltól függetlenül többen összeállítottak már listát az RPF íratlan szabályairól, egyfajta kísérletként a fandom belső szabályozására. Az egyik legismertebbet az *ao3commentoftheday* nevű tumblr felhasználó készítette³⁷, ebben első (és a nyomatékosság kedvéért a második) szabályként azt írta: „Az RPF fandomok első szabálya, hogy nem beszélünk az RPF-ről azoknak az embereknek, akikről a történetek szólnak”³⁸. Ez a probléma történelmi személyek esetében nem állhat fenn, hiszen azok nem láthatják a róluk íródott fanfictionöket, valószínűleg ezért megengedőbbek ezekkel szemben az archívumok.

A fandomra jellemző ez a titkolózó, szégyenkező hozzáállás, ráadásul nemcsak azokra a rajongókra, akik elhatárolódnak az RPF-től, hanem azokra is, akik aktívan részt vesznek benne. Az, hogy ezeket az alkotásokat közösségi szinten el akarják rejteni az azokat inspiráló hírességek elől, morális ellentmondásra, kognitív disszonanciára utalhat. Etikusan-e ilyen jellegű szövegeket írni és megosztani ezekről az emberekről? Ha igen, miért ne mutathatnánk meg nekik? Ha nem, miért élvezi őket mégis ennyi ember? Bronwen Thomas szerint „úgy látszik, akkor lépik át a határt, amikor a történetek érintik a színészek vagy médiaszemélyiségek »valós életét«, különösen ha azok a szexuális irányultságukat becsmérelik, utalásokat tesznek a családjukra, vagy olyan tabukat érintenek, mint a vérfertőzés vagy a kiskorúakkal folytatott szexuális kapcsolat”³⁹ (Thomas és Round, 2014, 173). 2014-ben megjelent *Fans behaving badly?* című esszéjében az RPF rajongók által használt nyelvezetre is kitér. A szerzők gyakran

³⁴ <https://www.fanfiction.net/guidelines/>

³⁵ „Stories with non-historical and non-fictional characters: actors, musicians, and etc.”

³⁶ Felvet azonban további gyakorlati kérdéseket is, például mennyi időnek kell elteltie ahhoz, hogy valaki történelmi személynek számítsa? Alexander Hamilton vagy Kleopátra egészen egyértelműen beleillik ebbe a kategóriába, de mi a helyzet Marilyn Monroe-val, vagy a Beatles-szel? A szabályzat nem részletezi ezt az előírást, de az oldalon megtalálhatók a Beatles-t szerepeltető alkotások.

³⁷ <https://ao3commentoftheday.tumblr.com/post/687543352040783872/the-first-rule-of-rpf-fandoms-is-we-dont-talk>

³⁸ „The first rule of RPF fandoms is we don't talk about RPF to the people the stories are about.”

³⁹ „it seems that a boundary is crossed when the stories impinge on the »real lives« of actors or personalities in the media, particularly where this involves casting aspersions on their sexuality, making reference to their families, or breaching taboos such as incest or underage sex.”

metakommentárral látják el az írásaikat, amiket egyenesen az adott hírességnek címeznek, arra kérve őket, hogy ne olvassák el azokat. Az sem ritka, hogy lekezelően beszéljenek a saját írásaikról, vagy azokat ironikusan, gúnyosan kezeljék, komolytalanként, viccként fogják fel. „Az igényük arra, hogy megvédjék, amit csinálnak nyilvánvaló, különösen a tevékenységeik leírásához használt nyelvezetben, például, hogy »menedékként« íriják le a weboldalakat vagy, hogy önérzetesen kihangsúlyozzák az azokon található tartalmak »pajzanságát«⁴⁰” (Thomas és Round, 2014, 178).

A rajongói csoportokhoz így is számtalan negatív sztereotípiát kapcsolódik, amiket már Henry Jenkins is kétségbe vont 1992-es *Textual Poachers* című könyvében. Azóta ezek az elképzelések elavultak, változtak, árnyaltabbá váltak, de nem tűntek el teljesen. Mark Duffett *Understanding Fandom* című írásában Jenkinsre hivatkozva megjegyzi: „A rajongók olyan emberek, akiknek a szerepét folyamatosan hibásan értelmezték és képviselték mind az akadémiai kutatásokban, mind a szélesebb társadalomban⁴¹” (Duffett, 2013, 33). Nem meglepő, ha a szubkultúra tagjai igyekeznek elhatárolódni a csoport olyan elemeitől, amik tovább erősíthetik vagy igazolhatják a sztereotípiákat. „Az úgynevezett »Mary Sue« történetek elítéléséhez hasonlóan – ahol az író azzal vádolják, hogy saját maga idealizált verzióját illeszti a narratívába – a rajongók úgy tűnik, gyorsan ítélik meg és igyekeznek eltávolodni attól, amit elfogadhatatlan viselkedésnek tartanak⁴²” (Thomas és Round, 2014, 176). Ennek ellenére az RPF nem egy apró, perifériára szorult szeglete a fandom kultúrának, hanem annak egy aktív, népszerű és nagyon is szembeötlő szegmense.

A Real People Fictionön belül is léteznek alkategóriák, például a historical RPF (történelmi fikció), a bandom vagy band fiction (zenekarokról íródott fanfictionök), celebrity fiction (hírességek, celebritások ihlette alkotások) stb. Habár a jelenség nem újszerű, mostanában kimagasló népszerűségnek örvendenek a digitális tartalomgyártókról, influenszerekről készült rajongói alkotások, amik szintén külön kategóriát érdemelnek. Ezeknek a hírességeknek ugyanis eltérő, informális kapcsolata van a fandomjukkal. Nem áll mögöttük az intézményesült kultúripar, nem létezik a felügyelt, szervezett határ, ami elválasztja egymástól a rajongás tárgyát a rajongótól. Tradicionális hírességek esetében ezeknek a személyeknek saját döntésük, hogy

⁴⁰ „The need to defend what they are doing is evident, particularly in the language used to define their activities, for example, describing the sites as a »haven,« or self-consciously playing up the »naughty« nature of the content found within.”

⁴¹ „Fans are people whose role has consistently been misdiagnosed and misrepresented in both academic study and in wider society..”

⁴² „Like the condemnation of so-called »Mary Sue« stories, where the writer is accused of inserting an idealized version of himself or herself into the narrative, fans seem quick to leap to judgment and to distance themselves from what they see as unacceptable behavior,”

beengedik-e a követőiket a színpalak mögé, például közönségtalálkozók alkalmával vagy interjúk közben. Az influencerek általában nem tudják így kurálni a rajongói interakciókat, a közönségüknek egy sokkal közvetlenebb csatornája van feléjük az interneten keresztül. Nem áll rendelkezésükre egy csapat, aki menedzseli a róluk alkotott képet a médiában. Ahogy Guld Ádám írja *Sztárok, celebek, influencerek* című könyvében: „manapság ezeknek a karaktereknek az elsöprő sikere éppen abban rejlik, hogy minden eddiginél közvetlenebb viszonyt alakíthatnak ki a közönség tagjaival, akik ezáltal úgy érezhetik, hogy a rajongásuk tárgya valóban elérhető közelségbe kerül” (Guld, 2021, 156-157).

5. Politikai RPF

Amikor RPF vagy RPS fandomokról beszélünk, általában a klasszikus, hírességek és influenszerek köré szerveződő rajongói közösségekre gondolunk. Hogyan kerülnek a képbe a politikusok? Miért shippelnek az emberek politikusokat? A fejezet során feltárom a politikai RPF fandomok kialakulásának lehetséges okait és a felfedezhető tendenciákat.

5.1. Politikai RPF helye a rajongói közösségben

A politikai RPF a fandomon belül és kívül is kevésbé ismert, ritkán említett, de nem elhanyagolható alműfaj. Rachel Winter definíciója szerint ez „a politikusok nyilvános identitására épít, a médiamegjelenéseiket, közösségi média jelenlétüket és kampányplatformjaikat használva alakítják ki a forrásszöveget, vagyis a fikció »kánonját«. Azokhoz a fanfiction írókhoz hasonlóan, akik fiktív karaktereket ábrázolnak, a politikai RPF írói kiegészítik a politikai szereplők általában egydimenziós személyiségét és közösségi szinten rendelnek nekik tetsző tulajdonságokat a különböző jelöltekhez”⁴³ (Winter, 2020, 1.1). Eszerint az értelmezés szerint a politikusok nem sokban különböznek a klasszikus hírességektől az RPF fandomok tekintetében. Guld Ádám *„A sztárok mindenhol ott vannak”* című szövege is ezt támasztja alá. Attitűdfelmérő fókuszcsoporthoz tartozó interjúiban a résztvevők ismertebb politikusokat és egyházi szereplőket is sztárként azonosítottak. Párhuzam húzható a hírességek és a politikusok felé tanúsított viselkedések között, figyelemmel kísérik a médiamegjelenéseiket, nyomon követjük a magánéletüket a közösségi médiában, bulvárlapokban írnak róluk, internetes mémek szereplőiként jelennek meg.

⁴³ „(...) builds on the public identities of politicians, using their media appearances, social media activity, and campaign platforms to provide the source texts, or »canon,« of the fiction. Similarly to writers of fan fiction who depict fictional characters, writers of political RPF fill in the typically one-dimensional personas of political figures and, as a community, attribute favored characteristics to different candidates.”

Julian Zelizer a fanfictionök narratív potenciálja felől közelíti meg a kérdést. Szerinte a fogyasztói szokások afelé változtak, hogy már nem a tökéletes hősök történeteit akarjuk megismerni. Az olyan népszerű televíziós műsorok, mint a *Breaking Bad*, *Dr House*, *Maffiózók* (*The Sopranos*) és a *Dexter* összetett moralitású – vagy egyenesen elítélendő – szereplők szemszögén keresztül mutatják be a cselekményt, a nézők mégis képesek együttérezni velük és szurkolni a sikereikért. Az olyan politikusok, mint például Donald Trump – a rajongói irodalmi alkotások egyik legnépszerűbb alakja – inkább egy jellemhibákkal igenis rendelkező antihősnek felel meg, akinek az útját érdeklődéssel lehet végigkövetni. Személye történeteket inspirál, nézetei összetettek és megkérdőjelezhetők, azokat kritizálni, alátámasztani, megdönteni különleges narratíva alapja lehet.

Jonathan Gray *The News, You Gotta Love It* című esszéjében egy harmadik potenciális motivációról számol be. Hírrajongókról (angolul news fans) ír, akik aktív, kritikus fogyasztói a közéleti híreknek és történeteknek, de jellemző rájuk az érzelmi kötődés és a személyes bevonódás, ami a fandomhoz hasonlatossá teszi ezt a közösséget. Szerinte a rajongói attitűd részeként értelmezett elemi érzelmi reakciók nem zárják ki azt, hogy valaki racionálisan értelmezze és analizálja az információkat. Sőt, a téma iránti elköteleződésük segíti őket abban, hogy hasznos tagjai legyenek a társadalmi, politikai diskurzusnak (Gray, Sandvoss és Harrington, 2017, 257).

A legtöbb politikai RPF-nek számító alkotás azonban nem a fent említett okokból vagy indíttatásokból készül. Az alműfajról ugyanis az az asszociáció él a szélesebb rajongói közösségben, hogy a politikai RPF általában két azonos nemű, konzervatív, gyakran LMBTQ+ ellenes politikusról szóló nyíltan pornográf tartalom. Főleg rövid, az igényességgel nem sokat törődő alkotásokról van szó, amik inkább számítanak feszültségvezetésnek a szerző számára, mint bármi másnak. A benne szereplő ship tehát nem valódi romantikus párosítás. Ebben az esetben a szerző nem foglalkozik az RPS morális kérdéseivel, nem célja ugyanis tiszteletben tartani az alanyok magánéletét vagy meggyőződéseit, ehelyett szándékosan olyan szituációba helyezi őket, ami számukra kellemetlen lenne, ha tudnának róla. Az ilyen jellegű műveket crackfic-nek nevezzük, ami annyit tesz, hogy viccből, ironikus vagy gúnyos szándékkal készült.

5.2. Példák politikai RPF-re

Az Archive of Our Own (röviden AO3 vagy ao3) az egyik legnépszerűbb, legnagyobb online fanfiction-megosztó platform. A főoldalukon ezt írják magukról: „Rajongók által létrehozott és működtetett, nonprofit, nem kereskedelmi archívum a transzformatív jellegű

rajongói alkotások számára, mint például fanfictionök, fanartok, fan videók és podfic-ek^{44,45}. A weblap az *Organization for Transformative Works* (OTW) önkénteseinek köszönhetően jött létre 2008-ban és működik azóta is. Célja megőrizni a fankultúra és a rajongói irodalom minden aspektusát, ezért az oldalon nincs semmiféle tartalmi korlátozás vagy cenzúra (kizárólag az írók tudják moderálni a saját alkotásaik alá érkező hozzászólásokat), tehát megengedettek az RPF fanfictionök is az oldalon.

A rajongói alkotásokat a felhasználók címkékkel látják el, ezzel biztosítva az írások kategorizálhatóságát és a keresés megkönnyítését. Több, mint 8000 politikai RPF-ként jelölt rajongói alkotás található az AO3-n⁴⁶, amik különböző országok és történelmi korok politikusait jelenítik meg. A megkülönböztethetőség érdekében nemzet és évszázad alapján rendezik őket, például a „Political RPF - US 21st c.” a kortárs Amerikai Egyesült Államokbeli, míg a „Political RPF - Hungary 19th c.” a 19. századi magyar politikusokra vonatkozik. Általánosságban elmondható, hogy gyakoribbak a 21. században játszódó írások a történelmi fikciónál (bár Lin-Manuel Miranda 2015-ben bemutatott *Hamilton: An American Musical*⁴⁷ című produkciója óta megszorodtak az alapító atyákat alapul vevő szövegek is).

Ha magyar vonatkozásban vizsgáljuk a feltöltött fanfictionöket, ezek az arányok megfordulnak. Több olyan alkotást találunk, ami történelmi alakokról szól, például Kossuth Lajosról, Andrássy Gyuláról és Batthyány Lajosról, a legnépszerűbb romantikus párosítás pedig Széchenyi István és Wesselényi Miklós kapcsolata. A kis számú, magyar politikusokkal kapcsolatos RPF jelentős része külföldi, főleg orosz nyelven íródott, műfajukat tekintve pedig inkább történelmi drámák, a politika háttérbe szorul.

Az AO3 magyar felhasználói elsősorban olvasni jönnek a platformra, a hazai fanfiction közösség főleg Wattpadon és Facebook csoportokban osztja meg egymással az írásait. A magyar politikai RPF azonban ezeken a felületeken sem népszerű műfaj. A napjainkban játszódó fanfiction, amit találtam, azonban tökéletes példája a politikai RPF-írás leggyakoribb okának: az indulatnak.

⁴⁴ A podfic, vagy *audiofic* egy fanfiction felolvasott, rögzített és megvágott változata.

⁴⁵ „A fan-created, fan-run, nonprofit, noncommercial archive for transformative fanworks, like fanfiction, fanart, fan videos, and podfic” <https://archiveofourown.org/>

⁴⁶ <https://archiveofourown.org/tags/Political%20RPF/works>

⁴⁷ Alexander Hamilton életét bemutató, Tony-díjas hip-hop musical.

I. ábra – *Sex Under the Green Flag* című, magyar vonatkozású politikai RPF fanfiction

Sex Under the Green Flag by BxD_writer_VA

Hungarian politics - Fandom

08 Jan 2023

Creator Chose Not To Use Archive Warnings, Dúró Dóra/Budaházy Edda, Dúró Dóra, Budaházy Edda, Politics, Alternate Universe – Politics, Smut, Shameless Smut, Gratuitous Smut, Relationship(s), BDSM, Alternate Universe – Crack, Crack Treated Seriously, Crack Relationships, Crack, Bathroom Sex, Polyamory, Secret Relationship, Secret Crush, Hungarian Politics, Mi Hazánk Mozgalom

Hi! This is a crackfic about two female hungarian politicians getting it on (with their husbands added in later chapters) as they're homophobic assholes and I'm writing this out of spite.

This will have multiple chapters and requests are open! The first chapter will be animated in a much later date, the animation's name will be Romance BxD (a High School DxD reference), any further chapters will not be animated.

Language: English Words: 819 Chapters: 2/? Kudos: 2 Hits: 45

A szöveg ajánlója egyértelműen megjelöli a dühöt mint elsődleges motivációt a megalkotására. Az író a két LMBTQ+ ellenes politikus leszbikus szexjelenetben való ábrázolásával vezeti le a velük szemben érzett feszültséget. Az is szembetűnő, hogy nagy tervei voltak a fanfictionnel, több fejezetet és egy animációt is ígért az olvasóknak, amik végül nem valósultak meg.

Ha a legnépszerűbb rajongói irodalmi alkotásokat szeretnénk megtalálni a műfajban, azt többféleképpen is megtehetjük. Az AO3 saját szűrrendszerét alkalmazva kereshetünk a legtöbb kattintással rendelkező, vagy a legtöbb *kudot* (a weboldal „lájk” funkciója) összegyűjtő művekre. Mivel a kattintás nem jelenti azt, hogy a történetet el is olvasták, ezért a kudok szerinti rangsorolásra koncentrálok. Ez alapján az első 20 rajongói irodalmi alkotást vizsgáltam aszerint, hogy milyen fandomba tartozik a politikai RPF-en belül, és milyen ship vagy shipek jelennek meg benne.⁴⁸

⁴⁸ Archiválva 2025.01.01.: <https://archive.ph/hGdjh>

I. táblázat – A hús legnépszerűbb politikai RPF fanfiction az AO3 felületén

forrás: archiveofourown.org weboldalról archiválva 2025.01.01.: <https://archive.ph/hGdjh>

	Fandom	Ship
1.	USA - 21. század	Ben Shapiro/Olvasó
2.	USA - 21. század	Ben Shapiro/Olvasó, Mor Shapiro/Olvasó
3.	Ukrajna – 21. század	-
4.	Ukrajna – 21. század	Volodimir Zelenszkij/Makszim Donyetsz, Olena Zelenszka/Volodimir Zelenszkij
5.	Ukrajna – 21. század	-
6.	Marvel, USA - 21. század	-
7.	USA - 21. század	Joe Biden/Donald Trump
8.	USA - 20. század	Bill Clinton/Hillary Clinton
9.	Ukrajna – 21. század	Olena Zelenszka/Volodimir Zelenszkij
10.	Hollandia – 21. század	Rob Jetten/Jesse Klaver
11.	Multi-fandom (USA - 21. század)	-
12.	USA - 21. század	Bill Clinton/Hillary Clinton
13.	Franciaország – 21. század	Emmanuel Macron/Eredeti Női Szereplő(k)
14.	Franciaország – 21. század	Gabriel Attal/Jordan Bardella, Ex Gabriel Attal/Stéphane Séjourné
15.	Franciaország, Kanada – 21. század	Emmanuel Macron/Justin Trudeau
16.	USA - 21. század	Luigi Mangione/Olvasó
17.	USA - 21. század	Bill Clinton/Hillary Clinton
18.	Indonézia – 21. század	Anies Baswedan/Ganjar Pranowo
19.	USA - 21. század	Bill Clinton/Hillary Clinton
20.	Hamilton musical, USA - 21. század	-

Mivel az oldal angol nyelvű, így várható volt, hogy az angol nyelvű szövegek nagyobb számú interakciót szereznek. Nem meglepő, hogy a húsból tizenegy írás valamilyen módon az Amerikai Egyesült Államok politikájához kötődik, ahogy az sem, hogy mindössze két olyan elem szerepel a listán, amelyik nem angolul íródott (a 14. franciául, a 18. pedig indonéz nyelven). Bill és Hillary Clinton shipje fordul elő a legtöbbször (háromszor), ez a „kánon” párosítás⁴⁹ a legnépszerűbb kapcsolat a politikai RPF fandomban az AO3 szűrő rendszere alapján.

⁴⁹ Bill és Hillary Clinton 1975 óta házastársak.

Az Amerikai Egyesült Államok mellett Franciaország és Ukrajna politikusai is gyakori témák: romantikus, politikai dráma és pornográf tartalmú crackfic is előfordul közöttük. Az orosz-ukrán konfliktus 2022-es eskalálódása óta az ukrán politikai RPF különösen felkapott lett az oldalon, mintegy „mikrotrendd” vált.

Továbbá érdekes, hogy a 16. helyen már megjelent egy újabb mikrotrend: egy Luigi Mangione által inspirált fanfiction. 2024. december 4-én Brian Thompsont, a *UnitedHealthCare* egészségügyi biztosítótársaság vezérigazgatóját lelőtték. Az észak amerikai egészségüggyel elégedetlen állampolgárok több közösségi média oldalon együttérzésüket és támogatásukat fejezték ki a gyilkosság gyanúsítottja, Mangione felé⁵⁰. A rendőrségi és bírósági felvételeken mosolygós, fiatal férfinak hamar rajongó tábora alakult ki, ami egyszerre kötődik a politikai RPF (a gyilkosság természete és indítéka miatt) és a „true crime”⁵¹ fandomhoz.

A népszerűségi lista 10. helyére került a legtöbb, 547 kudot kapó Resse fanfiction, ezzel az egyetlen holland politikával foglalkozó írás a politikai RPF címke fő oldalán. A tizenhat fejezetből álló szövegre több mint 13 ezren kattintottak és csaknem 300 komment érkezett rá 2021. november 25-ei publikálása óta.

II. ábra – *The Open Secret* című fanfiction

The Open Secret by onmyown334 12 Feb 2022

Political RPF - Netherlands 21st c.

No Archive Warnings Apply, Rob Jetten/Jesse Klaver, Rob Jetten, Jesse Klaver, Thierry Baudet, Sigrid Kaag, Geert Wilders, Secret Relationship, Dutch Politics, Politics, Cheating, Power Dynamics

"Mr. Jetten, our political love is an open secret," Jesse stands up and says in front of the eyes of the world. Rob isn't sure if that makes it easier or harder to hide.

Or, sex, secrets, and sneaking around, served with a side of the political intrigue du jour.

Language: English Words: 73,794 Chapters: 16/16 Comments: 275 Kudos: 547 Bookmarks: 80 Hits: 13,507

A fanfictionben Jetten és Klaver mellett más képviselők is megjelennek, és a szerző utalást tesz a két férfi valós párkapcsolataira is. A szexualitás és a titkos románc kapja a legnagyobb

⁵⁰ <https://www.forbes.com/sites/petersuciu/2024/12/12/luigi-mangione-has-become-a-social-media-folk-hero/>

⁵¹ Valós bűnesetek, elkövetők és áldozatok, valamint az azok alapján készült médiaszövegek köré szerveződő rajongói közösség. Jelentős példák Bonnie és Clyde, Ted Bundy vagy Eric Harris és Dylan Klebold a Colombine merényletek.

szerepet, ennek ellenére a politikai elemek jelenléte nem elhanyagolható. Az író utalásokat tesz valós történésekre, például parlamenti vitákra, és jelzi, hol válik el a fiktív világ a valóságtól. Nyilvánvaló, hogy kutatómunkát végzett a holland politikával kapcsolatban, sőt, az első fejezet megjegyzéseinél az olvasóknak is ezt javasolja: „Ha te – hozzám hasonlóan – nem vagy holland és nem értesz a holland politikához, próbálom kideríteni, hogy illesszek be linkeket néhány ajánlott olvasmányhoz a jegyzetek közé. Kis türelmet kérek. Azok nélkül is érthetőnek kellene lennie, de élvezhetőbb lesz, ha elolvassátok.”^{52,53} Bár ennek a fanfictionnek az írását 2022 februárjában befejezte, kiegészítő olvasmányt ehhez végül nem csatolt. Azóta *onmyown334*⁵⁴ két másik történetet is publikált a fandomban, amikhez már biztosított linkeket a kapcsolódó fotók és cikkek eléréséhez a fejezetvégi jegyzetekben.

6. A Resse-jelenség

A következőkben a 2. fejezetben röviden bemutatott Resse-jelenséget elemzem. Először a két főszereplőt, Rob Jettent és Jesse Klavert mutatom be részletesebben, majd a körülöttük (eredetileg a tudtuk nélkül) organikusan kialakult rajongói közösséget. Áttekintem a fandom kialakulását és térnyerésének folyamatát, különös figyelmet fordítva azokra a tartalomkészítőkre, akik munkájukkal valamilyen módon hozzájárultak annak népszerűsítéséhez vagy relevanciájának megőrzéséhez.

6.1. Rob Jetten és Jesse Klaver

Ha összehasonlítjuk a TikTokon 2021-ben kialakult Resse fandomot a klasszikus politikai RPF foddal, azt tapasztaljuk, hogy ez több szempontból is eltér a megszokottól. Már az a tény, hogy egy holland politikai ship ilyen jelentős nemzetközi hírnévre tegyen szert, ritkaság, különösen azért, mert a két képviselő ezekben a körökben nem volt korábban ismert. Neveikkel a fanvideókban találkozhattak először a felhasználók, a köztük lévő vélt kapcsolattal együtt. A videók alatti kommentek gyakran értetlenek, idegenkedtek a politikai RPF-től vagy nem ismerték a felvételek forrását; volt aki azt hitte, hogy az összeállítás valamilyen sorozat alapján készült.

Azok, akik komolyabban érdeklődtek a Resse-videók iránt és utánajártak a politikai kontextusnak, rajongókra jellemző módon kezdtek viselkedni. Követni kezdték a két politikust

⁵² „If you, like me, are not Dutch and don't understand Dutch politics, I am trying to figure out how to insert links to some recommended readings in the notes here. Please hold. This should be understandable without, but you'll probably get more out of it if you do.”

⁵³ <https://archiveofourown.org/works/35318035/chapters/88022542>

⁵⁴ <https://archiveofourown.org/users/onmyown334/pseuds/onmyown334>

a közösségimédia-oldalaikon, figyelemmel kísérték a televíziós szerepléseiket és vitáikat, megismerték a személyes nézeteiket és a pártjaik nézeteit. Ennek következtében a holland politikai rendszer működéséről is elsajátítottak ismereteket. Az így szerzett tudásukat forrásszöveggként felhasználva alkották meg aztán a közösség csoportos értelmezését, karakterizációját a szereplőkről, vagyis a fandom kánonját.

Rob Arnoldus Adrianus Jetten a *Democraten 66* (66-os Demokraták, röviden D66) elnöke és frakcióvezetője, a Holland Képviselőház (Tweede Kamer der Staten Generaal) tagja. Már fiatal korában érdeklődött a politika iránt, mielőtt képviselő lett volna a *Jonge Democraten* (Fiatal Demokraták), Hollandia legnagyobb politikai ifjúsági szervezetének elnöke volt. 31 évesen a D66 eddigi legfiatalabb pártvezetője lett, ami miatt kritika is érte a nemzeti médiában. A párt szociáldemokrata, progresszív, liberális eszméket hirdet és a politikai spektrum közepére helyezi magát. Jetten az oktatásra, a zöld fejlődésre és a kisebbségek jogainak védelmére összpontosít munkájában.

Magánéletét tekintve nyíltan homoszexuális, jelenleg párkapcsolatban él Nicolás Keenan argentin származású gyeplabdajátékossal, akivel 2024 novembere óta jegyesek. Kapcsolatukról elsősorban Keenan tesz közzé bejegyzéseket személyes közösségimédia-oldalain.

Jesse Feras Klaver a *GroenLinks* (ZöldBal) elnöke és frakcióvezetője, illetve a Tweede Kamer tagja. Jettenhez hasonlóan korán érdeklődni kezdett a politika iránt, a GroenLinks ifjúsági szervezetének elnöke volt, 23 évesen a Gazdasági és Szociális Tanács (Sociaal-Economische Raad) legfiatalabb tagja lett, majd 29 évesen az ország történelmének legfiatalabb pártelnökeként vette át a GroenLinks vezetését. A kommunisták, radikálisok, pacifisták és keresztényliberálisok összefogásával megalakult párt baloldali, zöld politikát folytat szocialista és feminista szellemiséggel. A klímaváltozás kérdését tartják a legégetőbb problémának, Klaver küzd a megújuló energiaforrások használatáért, de fontosnak tartja a társadalmi egyenlőséget, a menekültek támogatását, a volt holland gyarmatok kárpótlását és Palesztina függetlenségének elfogadását is.

Klaver és felesége, Jolein 2013-ban házasodtak össze, azóta négy fiuk született, bár a magánéletét ritkán osztja meg nyilvánosan. Jesse Klavernek nem a Resse-jelenség volt az első találkozása a nemzetközi internetes hírnévvel. A GroenLinks számára meglepően sikeres 2017-es választások után világszerte több hírportál foglalkozott a fiatal, jó kiállású politikussal, akit Kanada miniszterelnökéhez hasonlítottak. Magyarországon a 24.hu⁵⁵ is megírta a „sármos” „holland Trudeau” választási sikerét.

⁵⁵ <https://24.hu/kulfold/2017/03/16/a-hollandok-kitermeltek-a-sarmos-kanadai-kormanyfo-klonjat/>

6.2. A fandom kialakulása

A magát a holland TikTok közösségből kinövő Resse fandom a Covid 19 járvány miatt bevezetett karantén alatt tett szert váratlan népszerűsége. Az a társadalmi környezet kedvezett mind a tartalom készítőknél, mind a fogyasztóknak, hiszen mindkét félnek volt ideje a rajongói közösséggel foglalkozni. Az alfejezetekben 2024 decemberében megfigyelt adatokat említek.

6.2.1. A fandom bölcsője

A TikTok egy rövid videók megosztására szolgáló közösségimédia-platform. A pekingi székhelyű *ByteDance* az amerikai piacra a 2014-ben létrejött *Musical.ly*-t alakította át 2018-ban, de Kínában *Douyin* néven már 2016-ban elindult. A felület hamar jelentős népszerűsége telt szert az egész világon. Három év alatt elérte az 1 milliárd aktív havi felhasználót, vitathatatlan kulturális hatást gyakorolva nemcsak az online térre, de például a divat- és zeneiparra is. A TikTok a weboldalán így jegyzi a saját hitvallását: „A világ legkülönbözőbb tájairól származó, hús-vér emberek által létrehozott szórakoztató, pozitív tartalmaknak ad helyet. Küldetésünk, hogy inspiráljuk a kreativitást, és örömet szerezzünk.⁵⁶”

A platform legnagyobb húzóereje az algoritmus, a fő oldala (vagy *for you page*-e) ugyanis sokak szerint félelmetes pontossággal képes ráhangolódni a felhasználók érdeklődésére és ízlésére. Ezt a használat során begyűjtött személyes információk teszik lehetővé, mint a felhasználói interakciók, videó információk, az eszköz adatai és a fiók beállításai⁵⁷. Ben Smith a *The New York Times*-ban megjelent cikkében⁵⁸ ezt a listát tovább bővíti: nemcsak a nyilvánosan megosztott tartalmak elérhetőek a TikTok számára, hanem a privát feltöltések vagy a kizárólag ismerősök számára hozzáférhetővé tett anyagok is. (Smith, 2021)

6.2.2. A fandom születése

2021 áprilisában több felhasználóban merült fel a kérdés „hogyan kerültem a TikToknak erre az oldalára?”, amikor az alkalmazás *for you page*-e már a tizedik, számukra ismeretlen külföldi politikusokról szóló zenés videót ajánlotta fel nekik. „A TikTok »oldalai« a köznyelvi kifejezés azokra a niche érdeklődési területekre és hashtagekre, amik kitölthetik egy ember hírfolyamát⁵⁹” (Ford, 2023). Az így kialakult közösségeket a platformon úgy szokás elnevezni,

⁵⁶ <https://www.tiktok.com/safety/hu-hu/new-user-guide>

⁵⁷ <https://newsroom.tiktok.com/en-us/how-tiktok-recommends-videos-for-you>

⁵⁸ <https://www.nytimes.com/2021/12/05/business/media/tiktok-algorithm.html>

⁵⁹ „The »sides« of TikTok are the colloquial term for the niche interest areas and hashtags that can fill a person's feed.”

hogy a releváns témamegjelölés mögé illesztik, a „-Tok” szót, például BookTok, ScienceTok, AltTok stb. (Kaye, Zeng és Wikström, 2022, 108).

A Resse fandom is egy ilyen TikTokes mikroközösségből nőtt ki magát, amit a felhasználók – kissé ironikusan – „Dutch Politician Toknak” (Holland Politikus Tok) neveztek. Sok korai videó már nem elérhető a platformon, de az kétségtelen, hogy az alapokat olyan holland nemzetiségű (vagy legalábbis holland nyelven beszélő) tartalomkészítők rakták le, akik valószínűleg több kontextussal rendelkeztek a két politikusról. Ennek bizonyítéka a rengeteg angol nyelvű „magyarázó videó”, amik a fandom megjelenésének elején bukkantak fel azzal a céllal, hogy beavassák azokat, akik kevésbé jártasak Hollandia politikájának működésében, nem tudták leküzdeni a nyelvi korlátokat, vagy egyszerűen csak szerettek volna információhoz jutni a két politikusról.⁶⁰

A TikTok algoritmusa nagyra becsüli az olyan videókat, amik más tartalmakkal összekapcsolhatók, az ugyanis növeli a megtekintési időt. Ahogy Smith idézi az ajánlórendszer részletező dokumentumot: „Pár szerző videói tartalmazhatnak kulturális utalásokat, amiket a felhasználók akkor érthetnek meg igazán, ha megnézik a szerző többi videóját. Ezért ha a felhasználó megnézi az összes videót, az többet ér, mint ha minden egyes videó értékét külön-külön összeadnánk.”⁶¹ (Smith, 2021) Ha egy tartalomkészítő Resse fanvidje kapcsán egy felhasználó több információt szeretne kapni, a profilját megnyitva megnézheti a magyarázó videókat, amik ellátják a kellő kontextussal. Például a *ressepeasants*⁶² néven ismert vidder rengeteg összevágást készít és időnként háttérinformációkat és érdekességeket is megoszt a politikusokról⁶³. Ha valaki az egyik fanvidjén keresztül az oldalára téved, egy helyen juthat magyarázathoz és további tartalomhoz. A Resse-videók szokatlanságából eredő érdeklődés és kíváncsiság, amit a TikTok algoritmusa díjaz, hozzájárulhatott tehát a jelenség népszerűségéhez.

A korai magyarázó videók közül *zestylelegend*⁶⁴ felhasználóé lett a legismertebb, bár az információ, amit biztosít, nem teljesen helytálló (Rob Jettent a Képviselőház elnökének nevezi). Az 500 ezret meghaladó nézettsége ugyan nem feltétlenül kiemelkedő, ez volt az egyik videó, amit a holland média felhasznált a közvetítéseikben a jelenségről. Cikkekben és videók

⁶⁰ Például: <https://www.tiktok.com/@broertjelief/video/6952943087429930245>

⁶¹ “Some authors might have some cultural references in their videos and users can only better understand those references by watching more of the author’s videos. Therefore, the total value that a user watches all those videos is higher than the values of watching each single video added up,”

⁶² <https://www.tiktok.com/@ressepeasants>

⁶³ Például: <https://www.tiktok.com/@ressepeasants/video/7310020521939242245> és <https://www.tiktok.com/@ressepeasants/video/7323080766047538437>

⁶⁴ <https://www.tiktok.com/@zestylelegend/video/6952603292484553989>

riportokban kapott helyet, a *Hart van Nederland* interjújában⁶⁵ pedig Jesse Klaver még külön utalást is tesz rá⁶⁶.

Valószínű, hogy a jelenség eredete a holland internetes közösségekben keresendő, és amíg ez a közösség nem vált nemzetközivé, a jelentősége minimális volt. Több nemzetnek vannak hasonló politikai párosításai, például a spanyol Pablo Iglesias és Pedro Sánchez (közösén „Peblo”) vagy a francia Gabriel Attal és Jordan Bardella („Bardellattal”). A Resse fandom a jelek szerint a crack fictionhöz hasonlóan indult. Nem voltak komolyabb céljai a szórakoztatáson túl. A váratlan internacionális siker azonban valódi fandomot alakított ki ott, ahol eredetileg semmi ilyen nem volt. A Resse ship létrehozójának a fandomban *papajetten*⁶⁷ holland TikTok-felhasználót tartják. A korai videók elérhetetlensége miatt ezt nehéz bizonyítani vagy cáfolni, de az tény, hogy *papajetten* központi alakja volt a ship köztudatba kerülésének.

A 2021. április 15-én „WAAR BLIJFT DE RESSE WATTPAD STORY”⁶⁸ (Hol vannak a Resse Wattpad történetek) szöveggel megosztott videója kilépett a holland felhasználók köreiből, míg a következő, április 17-én közzétett, „resse gaat internationaal”⁶⁹ (resse nemzetközivé vált) leírással ellátott videója 2024 decemberéig több, mint 3 millió megtekintéssel a legnépszerűbb a profilján. Ez a két fanvid jutott el végül szélesebb közönséghez, átszelve a nyelvi és kulturális határokat és bukkant fel olyan emberek for you page-én, akik korábban nem kerestek rá hasonló tartalmakra és gyakran semmilyen kötődésük sem volt Hollandiához. Ez utóbbi volt az a videó, amit Rob Jetten megosztott az Instagram oldalán, amikor tudomást szerzett a shipről.

Az április 17-ei videó Ashe: *Moral of the Story* című zeneszámát használja audioelemként *A fiúknak – Utóirat: Még mindig szeretlek* című 2020-as romantikus vígjátékból. A szerelmes dal a refrén előtt egy mondattal indul a videóban: „Some people fall in love, with the wrong people sometimes” (Néha az emberek rossz emberbe szeretnek bele) egy népszerű fanfiction toposzra az „enemies to lovers” (ellenségekből szeretők) felállásra utal. Mivel a két politikus két különböző párt tagja és (bár a nézeteik sok kérdésben megegyeznek) vetélytársak a politikai életben.

⁶⁵ <https://www.hartvannederland.nl/politiek/artikelen/jetten-klaver-resse-tiktok-viral>

⁶⁶ <https://www.tiktok.com/@zestylelegend/video/6953560245641792773>

⁶⁷ <https://www.tiktok.com/@papajetten>

⁶⁸ <https://www.tiktok.com/@papajetten/video/6951458316476321029>

⁶⁹ <https://www.tiktok.com/@papajetten/video/6952163171931131141>

6.2.3. A fandom terjedése

Nem sokkal a TikTok-sikerek után a fandom áttért más platformokra, többek között az Instagramra is, ahol egyre több szerkesztett fotó és fanart jelent meg, de a legnagyobb húzóerőt még mindig a fanvideknek jelentették. Az új tartalomgyártó rajongók közül *ressepeasants*⁷⁰, valódi nevén Eve tett szert a legnagyobb népszerűsége, aki annak ellenére, hogy kanadai állampolgár, nyomon követi a holland politika történéseit. 2024 novemberében egy félig strukturált videóinterjú keretében beszélgettem Eve-vel a fandommal kapcsolatos tapasztalatairól és meglátásairól.

Ő maga is *papajetten* videóinak köszönhetően ismerkedett meg a Resse-jelenséggel (interjú 1.1. melléklet), ami kombinálta két érdeklődési körét: a shippelést és a politikát. „Mindig is érdekelt a politika, legalább 12 éves korom óta, szóval azt látni, hogy az emberek két politikust shippelnek, szóval szerintem a shippelés aspektusa és a politika aspektusa volt az, ami tetszett az agyamnak” (interjú 1.2. melléklet). Az észak-amerikai politikát unalmasnak találta, könnyebben tudott azonosulni a korban hozzá közelebb álló holland politikusokkal, még akkor is, ha azok más rendszerben dolgoznak és az ő életét csak közvetve befolyásolhatják.

Videókat készíteni csak 2021 júniusában kezdett, és a koronavírus miatt elrendelt karantén közben volt ideje a fandommal foglalkozni. A 2024. november 9-én közzétett „My Resse Story”⁷¹ című videójában arról számol be, hogy akár napi 15 órát is eltöltött a parlamenti viták nézésével. Amellett, hogy klasszikus fanvideket készít, feliratoz is olyan hivatalos (kánon) tartalmakat, amik iránt érdeklődhet a fandom. Például az a televíziós interjú, amelyben Jetten és Klaver a Resse videókról beszélnek⁷², vagy amelyikben ők adták át az online videó sorozat díját a 2021-es Gouden Televizier-Ring Gálán⁷³. Sok rajongó számára *ressepeasants* jelenti az elsődleges információforrást. Azért hogy hitelesebben és biztosabban tudja ellátni ezt a feladatot, Eve elkezdett hollandul tanulni, amire a Resse fandom előtt nem voltak terveit.

Videóvágással korábban is foglalkozott már hobbi szinten, de ez volt az első fandom, amiben aktívan, tartalomkészítőként vett részt. A legnézettebb videója TikTokon közel 5 milliós megtekintési számnál jár, de ezek a számok átlagosnak számítanak az Instagramján, ahol a legnépszerűbb videója már a 12 millió megtekintést is átlépte. 2024 január 31-én posztolt videóját, amelyben az ABBA együttes 1980-as *Super Trouper* című számát használja fel

⁷⁰ <https://www.instagram.com/ressepeasants/> és <https://www.tiktok.com/@ressepeasants>

⁷¹ <https://www.instagram.com/p/DCIMgzTv-9a/>

⁷² <https://www.instagram.com/reel/C4vUfYILSrM/>

⁷³ <https://www.instagram.com/reel/C4zFOLqsTuQ/>

Instagramon⁷⁴ több, mint 4,5 millióan tekintették meg, míg TikTokon⁷⁵ mindössze 34 ezren látták. Úgy tűnik, bár a jelenség bölcsője a TikTok volt, jobban megtalálta a helyét a TikTokon kívül.

Az ABBA videó volt az, ami egy az Instagramon *ressenaisance*⁷⁶-ként elérhető alkotót megismertetett a fannal. „Este pörgettem a videókat, ahogy szoktam és egyszer csak megjelent egy *ressepeasants* videó. Az, amelyikben az ABBA Super Trouperje van. Természetesen, mint európai, ha ABBA-t hallok, arra felkapom a fejem. Aztán eszembe jutott: várjunk csak, ezek politikusok? Mi folyik itt? Lájktartam és mindent tudni akartam. Felkeltette az érdeklődésemet!” (interjú 2.1. melléklet) Vele írásban tudtam interjúzni, de ugyanazokat a kérdéseket tettem fel neki is, mint *ressepeasants*-nek.

Ő idén júniusban kezdett el fanvideket megosztani, a legnépszerűbb videója⁷⁷ több, mint 130 ezer megtekintésnél jár, hangjaként Travis Porter 2011-es *Bring It Back* című számát használja. A refrén folyamatosan ismételt sora közben („act a fool, act a fool...”) a videóban Jetten és Klaver elhagyják a Tweede Kamer termét, az eredeti hang és kontextus nélkül ez szinte fortélyos, intrikás dolognak tűnhet, amire a dal csak ráerősít. Ők ketten kiszöknek, ezáltal „bolonddá teszik” a körülöttük lévőket, vagy éppen a megfigyelők, a nézők „teszik a bolondot” és úgy csinálnak, mintha nem vennék észre.

Arra a kérdésre, hogy mi ragadta meg a figyelmét a shipben *ressepeasants*-nél klasszikusabb rajongói felfogással válaszolt. Két jóképű férfiről van szó, akik annak ellenére, hogy nem ugyanannak a pártnak a tagjai mégis közeli kapcsolatban állnak és pozitív interakcióik vannak. Megemlítette az ambiguitást, végtére is nem tudhatjuk, mi történik pontosan a színpad mögött (ami az RPF fannoknak általánosságban fontos eleme), valamint az igényes és tevékeny rajongói közösséget. (interjú 2.2. melléklet)

6.2.4. A fandom tetőpontja

A Resse jelenség tetőpontjának a 2024. június 2-án *A Resse Story*⁷⁸ címmel megjelent rövid videót tekinthetjük. Ebben Jetten és Klaver ugyanabba a liftbe szállnak be. Először egymásra kacsintanak, majd Klaver a következő emeleten kiszállva egy cetlit dob a padlóra Jetten lába elé, amelyen a következő felirat olvasható: ráérsz június 6.-án? Egy lány, aki Jettennel utazott

⁷⁴ <https://www.instagram.com/reel/C2wCSSgMidT/>

⁷⁵ <https://www.tiktok.com/@ressepeasants/video/7330108334500072709>

⁷⁶ <https://www.instagram.com/ressenaissance/>

⁷⁷ <https://www.instagram.com/reel/DAvuKk0oZn5/>

⁷⁸ <https://www.tiktok.com/@ressepeasants/video/7376156727990897925> és <https://www.instagram.com/reel/C7veWmWi4X0/>

a liftben viszi el a választ Klaver irodájába, ami így szól: „igen, ez egy randi”. Ezután megjelenik a felirat „Kedves Resse rajongók, nektek is randitok lesz Európával. Mindenképpen vegyetek részt európai választásokon. Nézzetek utána, mikor lesznek a választások a ti országotokban. Szavazzatok egy biztonságos, demokratikus, egységes és zöld Európáért! Szeretettel, Resse”.

Ez a videó látszólag megfelelt a fanvid minden műfaji követelményének, azt leszámítva, hogy nem rajongók készítették. Bár a liftben utazó lány Eve, vagyis *ressepeasants*, a videó elkészítéséért Jetten és Klaver kampány csapatai felelősek. Bár szól alatta zene, az nem több hangulati aláfestésnél, megjelennek benne a rajongás tárgyai, de nem eleve létező forrásból származó felvételeken, és egy rajongó is hatással volt a kreatív folyamatokra, de inkább szereplőként, kellékként volt jelen, mint alkotóként. A videó olyan, mint a népmesében az okos lány: jött is, meg nem is, köszönt is, meg nem is, hozott ajándékot, meg nem is.

Bizonyára úgy gondolták, a fiatalabb generációt úgy lehet a leghatásosabban megszólítani, ha kihasználják a két politikus TikTok-hírnevét. A komment szekcióban értékelték a módszert: „így kell a Z generációnak kampányolni⁷⁹”, „menjünk mindannyian randizni június 6-án⁸⁰”, „ez jobb románc, mint az Alkonyat⁸¹”. Bár a ship népszerűsége csökkent az utóbbi években, az *A Resse Story* új relevanciát szerzett neki. *Ressenesance* az interjúban elmondta, hogy ez a videó győzte meg őt arról, hogy elmenjen szavazni az európai parlamenti választásokon. (interjú 2.3. melléklet).

Ressepeasants helyzete azonban még különlegesebb: akikről eddig rajongói videókat készített, most felkeresték egy közös projekt miatt. Az ötlet egyszerű kávézásnak indult Rob Jettenel, amiről az egyik videója komment szekciójában viccelődtek. Jetten marketingcsapata állt elő az ötlettel, hogy működjenek együtt a Kanadából éppen Hollandiába látogató vidderrel az európai parlamenti választások kampányához. A közös munka megváltoztatta a hozzáállását a saját rajongói magatartásához és munkájához, különösen azért, mert továbbra is kapcsolatban maradt Jetten és Klaver médiacsapatával. (interjú 1.5. melléklet)

A beszélgetés során elmondta (interjú 1.4. melléklet), szeretné kiszélesíteni az általa vezetett fan oldalt politikai ismeretterjesztő irányba. Megtartaná a szórakoztató hangvételt és a shipet, de közben segítené a fiataloknak eligazodni a bonyolult nemzetközi politikai vonulatok között. Jonathan Gray fanizációnak nevezte a rajongói viselkedésmintázatok beépülését egyéb kulturális terekbe, például a politikába. Szerinte azok a fiatal aktivisták, akik ebből a

⁷⁹ „THIS is how you campaign towards Gen Z!”

⁸⁰ „Let’s all go on a date on June 6th.”

⁸¹ „Better love story than twilight!”

közösségből erőt merítve kezdtek társadalmi szerepvállalásba hasznos feladatot látnak el. A fandom segít szűrni és rendszerezni az információk sokaságát, ami a politikai kommunikáció során a felhasználót érik, demokratizálva ezáltal a politikai kommunikációt (Gray, Sandvoss és Harrington, 2017, 22).

6.3. Rajongói irodalom a Resse fandomban

A Resse fandom fő platformjai a TikTok és az Instagram, mindkettő elsősorban audiovizuális tartalmak megosztására szolgál. Ezzel szemben a Wattpad egy olyan weboldal és letölthető applikáció, ahova amatőr írók tölthetik fel az alkotásaikat. A fanfictionök mellett gyakoriak az eredeti művek, versek és rajzok is. Célközönsége főleg a fiatalabb olvasók, ennek ellenére természetesen rengeteg korosztály megtalálható rajta. A platform freemium⁸² modellt követ és a *Webtoon*⁸³ együtt a *Naver Corporation* tulajdonában van.

Nem tartott sokáig, hogy az első fanfiction megjelenjen a Wattpadon. *Xoxodutchgirl* felhasználó 2021. április 17-én tette közzé a *My colleague (Rob Jetten x Jesse Klaver)*⁸⁴ első fejezetét. Bár a fic 2021 decembere óta befejezetlen, három év alatt, 2024 decemberéig több, mint 100 ezer megtekintést szerzett, ezzel magasan a legolvasottabb Resse alkotás a felületen. Akárcsak a korai fanvidek, ez az írás is az *enemies to lovers* toposzra épül, és Rob Jetten szemszögéből, egyes szám első személyben meséli el a történeteket. A narrációt helyenként a szövegbe beágyazott fotókkal illusztrálja, vagy zenés videókat csatol hozzá, kihasználva a platform nyújtotta lehetőségeket. Jetten és Klaver mellett Thierry Baudet, a szélsőjobboldali *Fórum a Demokráciáért* párt alapítója és frakcióvezetője is fontos szerepet kap benne antagonistaként.

A Wattpad mellett az AO3-re is kerültek fel a fandommal kapcsolatos írások. 2024 decemberében 49 fanfiction található a 21. századi holland politikai RPF kategóriában, ebből 39 van *Rob Jetten/Jesse Klaver* címkével ellátva. Ezek közül 33 angol nyelvű, 5 holland és egy német. Az első 2021. április 18-ai és hollandul íródott, az első angol nyelvű három nappal később, április 20-án került fel *Behind closed doors - Resse one shot* címmel.

⁸² A freemium olyan üzleti modell, ami egy adott szolgáltatást ingyenesen elérhetővé tesz, de bizonyos funkciókért, vagy a reklámok eltüntetésért már díjakat számol fel.

⁸³ A Webtoon egy digitális képregények megosztására szolgáló platform.

⁸⁴ <https://www.wattpad.com/story/266463344-my-colleague-rob-jetten-x-jesse-klaver>

6.3.1. Sablonosság és archetipizálás

A rajongói irodalom jelentős része sablonokra és archetípusokra épül. Ez különösen tetten érhető az alternatív univerzumokban (AU – Alternate Universe) játszódó történeteknél, hiszen ezek funkciójukat tekintve éppen ezért alakultak ki. Céljuk, hogy a fandom számára jól ismert szereplőket kiemelje a megszokott, az alapműben kialakított környezetéből és beillesse az adott AU sablonjába. A legnépszerűbb AU-k közé tartozik például a University AU (egyetemi ~), ami tipikus egyetemi szituációkba helyezi a karaktereket, ezáltal gyakran megváltoztatva a személyiségüket, korukat, vagy akár a nevüket.

Az ilyen típusú fanfictionöknek nem célja megfelelni a mű kánonjának, ehelyett „mi lenne, ha?” kérdésre keresi a választ. Mi lenne, ha a *Marvel* Bosszúállói rockbandát alapítanának? Mi történne, ha a *Csillagok Háborúja* szereplői napjainkban élnének? Mi lenne, ha Sherlock Holmes és Dr. Watson nyomozás helyett kávézót vezetnének? Az eredeti kontextus az AU írások esetében teljesen elveszik, vagy csak egyfajta *easter egg*ként⁸⁵ jelenik meg. Az olvasók szeretik a kedvenc szereplőiket új szituációkban látni, vagy a történetük és személyiségük újraértelmezését megismerni. Találgatni, hogy az eredeti fikció alakjai mely szerepekbe kerülnek, és hogyan viszonyulnak az új körülményekhez.

Nem csak a nevesített AU-knál (High School, Flowershop, Pirate stb.) jelenik meg a sablonosság. Rengeteg rajongói irodalomban fellelhető írói fogás („klisé”) könnyen alkalmazható a történetek nagy részére. *Smut*⁸⁶ és *fluff*⁸⁷ történetek gyakran hasonlítanak egymáshoz, fandomtól függetlenül és bizonyos kérdéskörök is újra és újra felbukkannak szinte minden forrás szöveg kapcsán. Szakítás, megcsalás, depresszió, önbántalmazás, táplálkozási zavarok, öngyilkosság, baleset, szexuális erőszak, halál, és egyéb általában negatív hangvételű témák fandomtól függetlenül előfordulnak. A népszerű, sok írással rendelkező rajongói közösségekben nem ritka, hogy több író, egymástól függetlenül nagyon hasonló fanfictiont írjon. Ilyenkor a plágium gyanúja általában nem merül fel, éppen a rajongói irodalom sematikussága miatt. Ugyanazokat a szereplőket és ugyanazt a sablont használva nem meglepő, ha hasonló végeredmény születik.

Jó példa erre a jelenségre a Hanahaki-kór⁸⁸. A Hanahaki egy kitalált betegség, amelynek áldozata virágszirmokat köhög fel, ha viszonzatlan szerelemtől szenved. A gyógyuláshoz a

⁸⁵ Húsvéti tojás. Főleg videojátékok esetében használt fogalom. Szoftverbe rejtett képet, üzenetet, vagy titkos funkciót jelöl, amit a fogyasztók megtalálhatnak.

⁸⁶ A *smut* kifejezetten pornografikus tartalmat jelöl.

⁸⁷ A *fluff* történetek általában rövidiek, nagyobb konfliktusok nélkül. Gyakran hétköznapi szituációkban ábrázolják a szereplőket. Céljuk hogy megnyugtató hangulatot teremtsenek

⁸⁸ Hanahaki disease. Kelet Ázsiából eredő népszerű fanfiction toposz.

beteg szerelmének romantikus érzelmeket kell táplálni iránta és ezeket a tudomására kell hoznia, ellenkező esetben halálos kimenetelű. Műteti úton a virágok eltávolíthatók, azonban ennek van egy mellékhatása. A beteg soha többé nem lesz képes szerelembe esni.

Bár a betegség eredete egy *Hanahaki Otome*⁸⁹ című manga, a koncepció gyorsan elterjedt, hiszen remek lehetőséget adott az íróknak arra, hogy beillesszék kedvenc szereplőiket a történet adta sablonba. A fandomok gerincét a különböző karakterek canon vagy fanon párosítása, shippelése jelenti, a Hanahaki pedig erre kiváló lehetőséget biztosít, mondhatni beépített eleme a dráma, az angst és a happy ending, a fanfictionök olvasóinak kedvelt toposzai.

Mivel a betegség lefolyásának lépései, tünetei és gyógymódja adott, a Hanahaki fanfictionök sok esetben repetitívnek érződnek. A történet gyakran ugyanaz, csupán a szereplők neve változik. Ez azonban a műfaj sajátja és sokak számára a vonzereje is. Tudják, hogy mire számíthatnak, viszont szeretnék látni a kedvenc szereplőiket ebben a már ismerős szituációban. Ilyen a Wattpadon található *Resse- SOLD TO JESSE KLAVER (Mafia AU)*⁹⁰ címmel ellátott crackfic is, ami – ahogy az az elnevezésben is olvasható – egy olyan alternatív univerzumban játszódik, ahol legalább az egyik szereplő (jelen esetben Jesse Klaver) valamilyen módon összeköttetésben áll a szervezett bűnözéssel, ami egy meglehetősen népszerű toposz a rajongói körökben.

Bár az ellenkezőjére is bőven akad példa, a rajongói irodalom természetéből fakadóan nem törekszik eredetiségre. Valaki más szellemi termékét felhasználva alkotnak új történeteket, amiknek egyetlen célja, hogy kielégítse a rajongók és az alkotó igényeit, beteljesítse a fantáziáit. Rob Jetten és Jesse Klaver azért illik bele a rajongói irodalom sablonosságába, mert könnyen archetipizálhatók. A rajongók, amikor a TikTok vagy az Instagram algoritmusa beajánlotta nekik a Resse-videókat, azokat előismeretek és az eredeti kontextus nélkül ismerték meg. Az első benyomásuk két fiatal férfi a parlamentben, akik (az összevágott videók alapján) kitüntetett figyelmet fordítanak egymásra.

Mint ahogy azt a 6.1. alfejezetben említettem, mindkét politikus feltűnően fiatal, ami miatt a holland médiában több kritika érte őket (különösen Jettent⁹¹). Bírálói „babaarcúnak” és „diákszerűnek” tartották, egy tapasztalatlan okoskodónak. Hans Fels dokumentumfilmes így írta le: „Egy kisfiút látok benne, aki vett egy szép szemüveget, és öltönybe bújt. A haja úgy áll, mintha soha nem fűjt volna bele szél⁹²”. Érdekes megfigyelni, hogy Jetten karakterizációja a

⁸⁹ 花吐き乙女, Naoku Matsuda 2008-2010-ig futó mangája

⁹⁰ <https://www.wattpad.com/story/266694022-resse-sold-to-jesse-klaver-mafia-au>

⁹¹ <https://www.adformatie.nl/reputatiemanagement/waarom-d66er-rob-jetten-zoveel-weerstand-oproept>

⁹² „Ik zie in hem een jongen die een mooie bril heeft gekocht en enorm in een pak is gehesen. Zijn haar zit alsof er nog nooit een windvlaag doorheen is gewaaid.”

fanfictionök egy részében ettől nem sokban tér el. Például *onmyown334 The Body Politic*⁹³ című írásának fülszövege ezzel a mondatral kezdődik: „A 2017-es választások után Rob Jetten egy kifogástalanul öltözött és rendkívül jól fésült kölyökkutya lelkesedésével érkezett a Parlamentbe⁹⁴”. Az ilyen klisék és sztereotípiák a fandommal együtt alakultak és fejlődtek. Az *enemies to lovers* irány például hamar kikopott, miután a rajongók behatóbban megismerték a forrásszemélyeket, rájöttek, hogy valójában közeli barátok és hogy a GroenLinks és a D66 hasonló érdekeket képvisel.

7. A Resse-jelenség tanulsága

A TikTokon kialakult Resse-jelenség egyedülálló példája a kortárs politikai RPF-re épülő rajongói közösségeknek. Egyedi aspektusai miatt nem csak a rajongókutatás számára érdekes, de hasznos leckét jelenthet a politikai kommunikáció hatékonyságának tekintetében. A fandom kiindulópontként szolgálhat egy keveset tárgyalt kutatási téma további feltárásához. Ahogy arra Jonathan Grey is felhívja a figyelmet, a fanizáció folyamatának köszönhetően rajongónak lenni túlmutat az egyszerű fogyasztáson. A részvétel mellett identifikációs szerepe is van, sőt, társadalmi szerepvállalásra is motivál. A rajongói kultúra beszivárog olyan terekbe, mint a művészet, a kereskedelem és a politika és az a viselkedésmintázat, ami korábban fandomokra volt jellemző, egyre megszokottabbá válik (Gray, Sandvoss és Harrington, 2017, 22-23). A rajongók kutatása tehát megfeleltethető az aktív fogyasztók (*prosumers*) kutatásának.

7.2. Rajongókutatás

A Resse-jelenség ékes példája a politikusokról kialakult felfogás változásának. Korábban, ha egy közszereplő elhíresült a közösségi médiában annak háttérében általában egy megosztó megjegyzés, botrányos bulvárhír vagy valamilyen tisztességtelen eljárás napvilágra kerülése áll. Ezzel szemben a TikTok ship a politikusok emberi oldalára koncentrál, felértékeli az apró gesztusokat és a kimondatlannak hitt érzelmeket. Ahogy *ressenaissance* is utalt rá: felüdülés azt látni, hogy a politikusok egymással tisztességesen, barátságosan viselkednek (interjú 2.2. melléklet).

Bár a fandom 2021-es fénykora óta veszített relevanciájából periodikusan újra és újra felkapja az algoritmus, mind TikTokon, mind Instagramon, általában akkor, ha valamilyen nagyobb politikai esemény zajlik a világban (például az európai parlamenti választások, az

⁹³ <https://archiveofourown.org/works/37230577>

⁹⁴ „After the 2017 election, Rob Jetten comes bouncing into Parliament with all the enthusiasm of an impeccably dressed and exceptionally well-groomed puppy”

amerikai elnökválasztás, stb.). A politikai címkével ellátott fanvidek ismét eljutnak az emberek for you page-ére kisebb fellángolásokat eredményezve a rajongói közösségben. Aktualizálhatóságának kedvez a fandom „kemény magja”, a *ressepeasants*-hez hasonló elhivatott tartalomkészítők, akik továbbra is foglalkoznak a két politikus karrierjével.

7.1. Politikai kommunikáció

2024 végén Magyarországon is felbukkantak politikusok a TikTokon⁹⁵, igaz, ebben az esetben ők maguk a tartalomkészítők. A főleg fiatalok által használt platform közvetlen kommunikációs csatornát biztosít a közszereplők és a potenciális választók között, így könnyedén, olcsón és az autentikus digitális környezetükben érhetik el őket. A Medián 2022-es felmérése szerint a 18-29 éves választók között a legalacsonyabb a Fidesz támogatottsága, mindössze 14 százalékuk mondta azt, hogy rájuk szavazna (4. melléklet). Nem meglepő, hogy a fiatalságot megnyerendő az ő nyelvükön, saját közegeikben igyekszik megszólítani őket Orbán Viktoron kívül például Tuzson Bence és Szijjártó Péter.

A TikTokon való kampányolás stratégiája korábban a szélsőjobb oldali, francia Jordan Bardella számára is hatékony módszer volt, valamint az Alternatíva Németországért pártnak volt a platformon a legnagyobb elérése az országban. Yasmineen Serhan cikke arra hívja fel a figyelmet, hogy ezek a csatornák igenis fontos szerepet kell, hogy játszanak a modern politikai marketingben, a fiatalok támogatása nem magától értetődő, a szavazataikat ugyanúgy ki kell érdemelni (Serhan, 2024)

A Resse-jelenség rámutat arra, hogy az új generációk politikai részvételi formái nem feltétlenül összeegyeztethetők a klasszikus politikai aktivizmus modelljével. A részvételi kultúrának köszönhetően a fiatalok aktívan alakítják és kisajátítják ezeket a narratívákat. Megkérdőjelezi a politikai kommunikáció komolyságát, egyéni, kreatív, humoros módon lépnek vele interakcióba, ezáltal mások számára könnyebben elérhetővé téve, demokratizálva az információt.

⁹⁵ Nagy Bence cikke a témában elérhető a telexen: <https://telex.hu/belfold/2024/12/09/fidesz-kdnp-tiktok-fiatalok-korosztaly-felmeresek-kozossegi-media>

Felhasznált irodalom

Cavicchi, D. (2014) Fandom Before “Fan”: Shaping the History of Enthusiastic Audiences, *Reception: Texts, Readers, Audiences, History*, 6. évf., 52–72. old.

Derrida, Jacques és Eric Prenowitz (1995) Archive Fever: A Freudian Impression. *Diacritics*, 25. évf., 2. szám, 9–63. old.

Duffett, Mark (2013) *Understanding Fandom: An Introduction to the Study of Media Fan Culture*, New York, Bloomsbury Publishing

Fathallah, Judith (2018) Reading real person fiction as digital fiction: An argument for new perspectives, *Convergence The International Journal of Research into New Media Technologies*, 24. évf., 6. szám, 568-586 old.

Ford, Sarah Ellen (2023) Politics? What Politics? Digital Fandom and Sociopolitical Belief, *American Culture Studies Ph.D. Dissertations*. 138., Hozzáférés: 2024. december 30. URL:https://etd.ohiolink.edu/acprod/odb_etd/etd/r/1501/10?clear=10&p10_accession_num=bgus1680273721387463

Gray, Jonathan, Cornel Sandvoss és C. Lee Harrington szerk. (2017) *Fandom, Second Edition: Identities and Communities in a Mediated World*, New York, NEW YORK UNIVERSITY PRESS

Guld Ádám (2020) “A sztárok mindenhol ott vannak.” *MÉDIAKUTATÓ: MÉDIAELMÉLETI FOLYÓIRAT*, 21. évf., 1. szám, 79–92. old.

Guld Ádám (2021) *Sztárok, celebek, influencerek*, Kolozsvár: Erdélyi Múzeum Egyesület (EME)

Hellekson, Karen és Kristina Busse szerk. (2006) *Fan Fiction and Fan Communities in the Age of the Internet: New Essays*, Észak-Karolina, McFarland & Company

Jenkins, Henry (1992) *Textual Poachers: Television Fans & Participatory Culture*, New York, Routledge

Julian Zelizer (2016) “*Why Trump is the Next Walter White*”, CNN, Hozzáférés: 2024. december 30. URL: <http://edition.cnn.com/2016/05/30/opinions/trump-as-tv-anti-hero-julian-zelizer/>

Kaye, D. Bondy Valdovinos, Jing Zeng és Patrick Wikström (2022) *TikTok: Creativity and culture in short video*, Cambridge, Polity Press

Reagin, Nancy és Anne Rubenstein (2011) "I'm Buffy, and you're history": Putting fan studies into history, *Transformative Works and Cultures*, 6. évf., Hozzáférés: 2024. december 30. URL: <https://journal.transformativeworks.org/index.php/twc/article/view/272/200>

Smith, Ben (2021) *How TikTok Reads Your Mind*, The New York Times, Hozzáférés: 2024. december 30. URL: <https://www.nytimes.com/2021/12/05/business/media/tiktok-algorithm.html>

Thomas, Bronwen és Julia Round. (2014) *Real Lives, Celebrity Stories: Narratives of Ordinary and Extraordinary People Across Media*, New York, Bloomsbury Publishing

Winter, Rachel (2020) Fanon Bernie Sanders: Political Real Person Fan Fiction and the Construction of a Candidate, In Ashley Hinck és Amber Davisson szerk. *Fandom and Politics, Transformative Works and Cultures*, 32. évf. Hozzáférés: 2024. december 30. URL: <https://journal.transformativeworks.org/index.php/twc/article/view/1679/2939>

Yasmeen Serhan (2024) *How Europe's Far-Right Parties Are Winning Over Young Voters*, Time, Hozzáférés: 2024. december 30. URL: <https://time.com/6989622/france-eu-europe-far-right-elections/>

Források

jettenrob (2021. 04. 20.) Instagram, URL:

https://www.instagram.com/p/CN5JVbGJGA9/?img_index=2

Suciu, Peter (2024) *Luigi Mangione Has Become A Social Media Folk Hero*, Forbes,

Hozzáférés: 2024. december 30. URL:

<https://www.forbes.com/sites/petersuciu/2024/12/12/luigi-mangione-has-become-a-social-media-folk-hero/>

ao3commentoftheday (2022. 06.19.) tumblr, URL:

<https://ao3commentoftheday.tumblr.com/post/687543352040783872/the-first-rule-of-rpf-fandoms-is-we-dont-talk>

onmyown334, Archive of Our Own felhasználói profil:

<https://archiveofourown.org/users/onmyown334/pseuds/onmyown334>

onmyown334 (2022.02.12.) *The Open Secret*, fanfiction, URL:

<https://archiveofourown.org/works/35318035/chapters/88022542>

Molnár Zoltán (2017) *A hollandok kitermelték a sármos kanadai kormányfő klónját*,

24.hu, Hozzáférés: 2024. december 30. URL: <https://24.hu/kulfold/2017/03/16/a-hollandok-kitermeltek-a-sarmos-kanadai-kormanyfo-klonjat/>

broertjelief (2021.04.19) TikTok, URL:

<https://www.tiktok.com/@broertjelief/video/6952943087429930245>

ressepeasants, felhasználói profil, TikTok URL: <https://www.tiktok.com/@ressepeasants>

és Instagram URL: <https://www.instagram.com/ressepeasants/>

ressepeasants (2023.12.08.) TikTok, URL:

<https://www.tiktok.com/@ressepeasants/video/7310020521939242245>

ressepeasants (2024.01.12.) TikTok, URL:

<https://www.tiktok.com/@ressepeasants/video/7323080766047538437>

zestylelegend (2023.04.18) TikTok, URL:

<https://www.tiktok.com/@zestylelegend/video/6952603292484553989>

Hart van Nederland (2021) *'Besties' Klaver en Jetten over TikTok-viral #Resse: 'Jammer dat ons geheimpje zo uitkomt'* Hozzáférés: 2024. december 30. URL:

<https://www.hartvannederland.nl/politiek/artikelen/jetten-klaver-resse-tiktok-viral>

zestylelegend (2023.04.21) TikTok, URL:

<https://www.tiktok.com/@zestylelegend/video/6953560245641792773>

papajetten, felhasználói profil, TikTok URL: <https://www.tiktok.com/@papajetten>

papajetten (2021.04.15.) TikTok, URL:
<https://www.tiktok.com/@papajetten/video/6951458316476321029>

papajetten (2021.04.17.) TikTok, URL:
<https://www.tiktok.com/@papajetten/video/6952163171931131141>

ressepeasants (2024.11.09.) Instagram, URL: <https://www.instagram.com/p/DCIMgzTv-9a/>

ressepeasants (2024.03.20.) Instagram, URL:
<https://www.instagram.com/reel/C4vUfYILSm/>

ressepeasants (2024.03.22.) Instagram, URL:
<https://www.instagram.com/reel/C4zFOLqsTuQ/>

ressepeasants (2024.01.31.) Instagram, URL:
<https://www.instagram.com/reel/C2wCSSgMidT/> és TikTok URL:
<https://www.tiktok.com/@ressepeasants/video/7330108334500072709>

ressenaissance (2024.10.05.) Instagram, URL:
<https://www.instagram.com/reel/DAvuKk0oZn5/>

ressenaissance, felhasználói profil, Instagram URL:
<https://www.instagram.com/ressenaissance/>

ressepeasants (2024.06.03.) TikTok URL:
<https://www.tiktok.com/@ressepeasants/video/7376156727990897925> és Instagram URL:
<https://www.instagram.com/reel/C7veWmWi4X0/>

xoxodutchgirl, *My colleague (Rob Jetten x Jesse Klaver)*, Wattpad történet, URL:
<https://www.wattpad.com/story/266463344-my-colleague-rob-jetten-x-jesse-klaver>

Quiplutic, *Resse- SOLD TO JESSE KLAVER (Mafia AU)*, Wattpad történet, URL:
<https://www.wattpad.com/story/266694022-resse-sold-to-jesse-klaver-mafia-au>

onmyown334 (2022.08.28.) *The Body Politic*, fanfiction, URL:
<https://archiveofourown.org/works/37230577>

Mieras, Natalie (2018) *Waarom D66'er Rob Jetten zoveel weerstand oproept*, Adformatie, Hozzáférés: 2024. december 30. URL:
<https://www.adformatie.nl/reputatiemanagement/waarom-d66er-rob-jetten-zoveel-weerstand-oproept>

Nagy Bálint (2024) Hahó, fiatalok! Fideszes politikus vagyok, és ez itt az első TikTok-videóm, telex, Hozzáférés: 2024. december 30. URL:
<https://telex.hu/belfold/2024/12/09/fidesz-kdnp-tiktok-fiatalok-korosztaly-felmeresek-kozossegi-media>

Mellékletek

1. melléklet. Részletek a ressepeasants interjúból: 2024. 11. 15.

1.1. „Basically I was scrolling on TikTok the first time, then I came across the #resse video we all know about. And then I just, you know, I continued scrolling, because that’s what you do on TikTok. Then I think later during the day I took my telephone again, and again I stumbled into [...] the other one that went also viral and it’s at this time, when I started to be like, okay, it’s the second time, I’m going to look up their names, who they are... From this time it all went so fast.”

1.2. „I always had this interest in politics since I was like maybe 12 years old, so [...] seeing that people were shipping two other people in politics... So you know, it’s the shipping aspect and the politics aspect that maybe my brain liked. So I was like you know it’s a good reason to get to know the Dutch politics more through a shipping situation.”

1.3. „Around 14 years old I started to research more the Canadian [politics] and I found it really boring somehow, and then [researched] a bit the USA one and I was like okay, it’s only really old creepy men and nothing interesting for younger people. But the international politics always fascinated me, I always wanted to know how it worked in other countries. [...] The Dutch one kind of gave me a new vision of politics. It’s possible to have actually young people in the parliament, making a difference.”

1.4. „For me it’s really about trying to find a fun way to inform people about politics. [...] Trying to find a way to teach people about some really basic stuff, that you need to vote and be informed, that’s really important to me. And that’s also what I’m trying to do with Resse. Yes, it’s a ship between two men, but it’s also in a political context. I don’t just want people to say: oh, it’s two men, now kiss! I want people to say: oh, two men in politics, now I can become interested in politics. Just like I did. [...] Because I don’t know about your country, but here we don’t really have any – for example – media, or sections in the news, that talk about politics in a simple way. It’s always news with the complicated words, and I understand why people are not interested and find it boring.”

1.5. “It’s a bit weird to say, especially now, that I know some people that work for both Jesse and Rob, I met them and I met their staff, and it would be weird to say that I was »fangirling« over them. Now I’m more like... Not their friend, but especially their social media people I’m more close with. And they are more my »coworkers«, than something else. [...] After I came back to Canada I had this reflection. I was like, should I continue to make edits, since I met them in a professional way? [...] It’s weird to make edits about your coworkers, for

example. I did have this question in my head for a long time. Then again I remembered that they know it's me, so I have nothing to lose by just continuing to make edits. And Jesse told me that the edits helped him and his party to gain seats in the parliament. [...] I had a lot of questions and I just told myself, just keep doing things the way you do. People loved it, Jesse and Rob did also, and their teams too. So what could go wrong? So I just kept going."

2. melléklet. Részletek a ressennaissance interjúból: 2024. 11. 18.

2.1. „I was scrolling through reels at night as someone does, and then a *ressepeasants* edit pops up. It was the ABBA one with the *Super Trouper* song. Of course, as a fellow European I hear ABBA and I am locked! But then I was like: wait, these are politicians? What's going on? Like, and I need to know everything, I was intrigued!"

2.2. „First: young attractive men. Second: two politicians who are actually nice to each other and they aren't the part of the same party? We are so used to politicians almost killing each other, so seeing some wholesomeness between two politicians is honestly refreshing! Third: engaging videos (music + clips). Fourth: ambiguity. Are they friends or something else?"

2.3. „Honestly I became more mindful about politics, yeah. This year I voted for the first time (EU voting). If I weren't involved in the Resse fandom, I probably wouldn't have even know there was an EU election, haha!"

3. melléklet. Rob Jetten Instagram Sztoriájában megosztott fanvidek. A feliratok balról jobbra: „Sok üzenetet kapok, hogy tudom-e, milyen felkapott vagyok TikTokon Jesse Klaverrel.”, „Most már igen!” „Ne hagyd, hogy Jolein ezt meglássa”. forrás: <https://www.bnnvara.nl/joop/artikelen/rob-jetten-en-jesse-klaver-schitteren-internationaal-op-tiktok>

4. melléklet. Felmérés a választók szavazási szándékáról 2022-ben. forrás: Medián,
https://www.facebook.com/photo.php?fbid=708689890846295&set=a.605473194501299&type=3&ref=embed_post

